

PS 27/14: Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 14 maart 2014

INHOUDSOPGAVE

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	7
Opening van de vergadering/vaststellen agenda	11
Initiatiefvoorstel van de PvdA inzake Aanpassing reglementen waterschappen	12
Initiatiefvoorstel van de PVV inzake Prijs de kust en de werken	12
PS 17/14: Notulen vergadering PS van 13 december 2013	12
PS 18/14: Ingekomen stukken	12
PS 04/14: Reactie op de toezichtbrief bij de begroting 2014	13
PS 03/14: Derde nota van wijziging Verordening ruimte 2014	13
PS 01/14: Bergosscomplex Oss	15
Vragenuurtje: Enexis	35
Vragenuurtje: drugsafval	41
Vragenuurtje: transitie jeugdzorg	48
Sluiting van de vergadering	51

Index gesproken personen

Berg, H.F. van den, 12, 43, 44, 45, 48
Bouwman, T.J.J., 41, 48
Brenninkmeijer, J.W., 16, 18, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35
Burger Dirven, K.A.J.M., 46
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L., 17, 18, 23, 24, 26, 30, 33, 34, 35
Geeraedts, mw. M.B.Ph., 40, 47
Griffier, 11
Haafte-Harkema, mw. S.C. van, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 33, 49, 50
Hageman, J.J.C., 19, 24, 25, 29, 31, 34, 35
Hattem, A.W.J.A. van, 13, 14, 39
Heijmans, N.G.L., 13, 14, 30, 31, 40, 47
Hout, J.J.C. van den, 43, 44, 45, 46, 47
Kammen, mw. P. van der, 41
Kap, M.J., 14, 15, 21, 34, 35, 41, 48
Keijzers-Verschelling, mw. J.C.R., 13, 14
Kerkhoff, J., 48, 49, 50, 51
Kerkhof-Mos, mw. C.C., 39, 40
Klitsie, mw. C.G.M., 14
Kouthoofd, T.P.D., 15, 16, 27, 33, 34
Kuijken, R.C.P., 41, 43, 44, 46, 47
Leenders, H.J.M., 12, 35, 37, 39, 40, 41
Lestrade-Brouwer, mw. M.C., 41
Liempd, P.J. van, 19, 23, 28, 30, 31, 33, 34, 35
Mondriaan, H., 14, 21, 23, 32, 34, 35, 41, 48
Pauli, L.W.L., 36, 39, 40
Prins-Afman, mw. M.W., 13, 14
Roozen, mw. C.J.M., 17, 29, 33, 34, 35
Smeulders, P.H.M., 14, 34, 35
Spierings, mw. M.J.G., 14, 48
Voorzitter, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 38, 39, 41, 42, 44, 46, 47, 48, 49, 51
Wagemakers, R.J.J.M., 14
Wel, M.C. van der, 14, 15, 16, 21, 25, 26, 34, 35, 41, 42, 44, 45, 46, 48
Wijers, A.J.H., 47

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. drs. C.J.M. Dortmans, griffier

Aarts-Engbers, mw. mr. C.J.M.	CDA	Tilburg
Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Huijbergen
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bouman, B.W. <i>tijdelijk lid</i>	PvdA	Hoogerheide
Bouwman, T.J.J.	GroenLinks	Eindhoven
Brenninkmeijer, drs. J.W.	CDA	Helvoirt
Brunklaus, mw. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Dol, R.	PVV	Uden
Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van	CDA	Gemert
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L.	PVV	Bergen op Zoom
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Griensven, E.J.C. van	PvdA	Berkel-Enschot
Gruijthuisen, M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Iersel, mw. F.C.C.M. van	SP	Tilburg
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kap, M.J.	Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Keijzers-Verschelling, mw.mr. J.C.R.	CDA	Son en Breugel
Kerkhoff, J.	PVV	Valkenswaard
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Leenders, drs. H.J.M.	PvdA	Breda
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Liempd, P.J. van	PvdA	Eindhoven
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch

Mondriaan H.	50PLUS	Boxtel
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode
Roozen, mw. C.J.M.	SP	Roosendaal
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smeulders, drs. P.H.M.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Spierings, mw. M.J.G.	D66	Sint Michielsgestel
Staak, W.R.van der	SP	Boskant
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Verhees, H.W.	VVD	Someren
Vissers, M.P.	SP	Oosterhout NB
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wel, ir. M.C. van der	PvdD	Rijsbergen
Wijers, A.J.H.	VVD	Oosterhout NB

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT VRIJDAG 14 MAART 2014

Agenda

- I. Opening van de vergadering/vaststellen agenda**
- II. Initiatiefvoorstel van de PvdA inzake Aanpassing reglementen waterschappen**
- III. Initiatiefvoorstel van de PVV inzake Prijs de kunst en de werken**
- IV. Notulen vergadering PS d.d. 13 december 2013 (PS 17/14)**
- V. Ingekomen stukken (PS 18/14)**
- VI. Voorstellen**

A-stukken (hamerstukken):

03/14 Derde Nota van Wijziging Verordening ruimte 2014

B-stukken (behandeling moties en amendementen):

-

C-stukken (bespreekstukken):

01/14 Grote Erfgoedcomplexen investeringsvoorstel: voor de monumenten van het

04/14 Reactie op toezichtbrief bij de begroting 2014

VII. Vragenuurtje

VII. Sluiting

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT OP VRIJDAG 14 MAART 2014

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten:

Van Gruijthuijsen, mw. Roozen, Van Griensven, Van Agtmaal, Kerkhoff, Bouwman, mw. Frijters-Klijnen, Van den Berg, Hageman, Kutlu, mw. Spierings, Wagemakers, Altundal, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, Van Liempd, S. Smeulders, Ten Harmsen van der Beek, mw. Lestrade-Brouwer, Brenninkmeijer, mw. Van der Kammen, Van Lopik, Burger Dirven, Kuijken, mw. Van Iersel, mw. Kardol, mw. Keijzers-Verschelling, mw. Prins-Afman, Heijmans, mw. Van Extel-van Katwijk, Kouthoofd, Van Vugt, Verhees, mw. Aarts-Engbers, Van der Burgt, Leenders, P. Smeulders, Mondriaan, Dol, Van der Wel, Kap, mw. Geeraedts, mw. Arts, Van der Staak, mw. Slegers, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Bouman, Van Hattem, Koevoets, mw. Aarts-van de Loo, mw. Kerkhof-Mos, Van Vught, Wijers en Vissers.

Afwezig is 1 lid, te weten: mw. Brunklaus.

Opening van de vergadering/vaststellen agenda

De voorzitter opent om 9.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan voor een moment van stilte

De **voorzitter**: Ik heet u allen van harte welkom en in het bijzonder het lid van onze Staten, mevrouw Klitsie, die in de vakantie het nodige heeft meegemaakt. Wij leven met jullie mee, Tineke, jullie krijgen het wel voor de kiezen dit jaar. Fijn dat je er bent vandaag.

Ook alle bezoekers op de publieke tribune heet ik bijzonder hartelijk welkom. Als gasten hebben wij vandaag leden van de Lionsclub Breda en van het buurtschap Keizersbosch. Zij worden als gasten van PS ontvangen door de heer Hubert Koevoets en mevrouw Anke van Extel. Fijn dat u belangstelling toont voor het werk van de Brabantse Staten.

The Financial Times heeft Eindhoven en de provincie Noord-Brabant een mooie ranking gegeven. Dat zullen wij met elkaar vieren in de koffiepauze met een gebakje en een kleine toespraak van gedeputeerde Pauli en van de burgemeester van Eindhoven die zich straks speciaal daarvoor onder ons zullen mengen.

Ik vraag de griffier ons mededeling te doen van binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering ontvangen van het lid mw. drs. Brunklaus.

De **voorzitter**: Er is iets veranderd in de agenda. Er zijn allereerst twee initiatiefvoorstellen.

Initiatiefvoorstel van de PvdA inzake Aanpassing reglementen waterschappen

Initiatiefvoorstel van de PVV inzake Prijs de kust en de werken

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat ik deze voorstellen nu kan afhandelen met de opmerking dat met de initiatiefnemers overeenstemming bereikt is over de wijze van afdoening. Deze voorstellen worden allereerst in de commissie behandeld en komen te zijner tijd hier wellicht terug op de agenda.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter. U zegt dat er overeenstemming is bereikt, maar mij is ter ore gekomen dat er een meerderheid is om dit zo te doen. Het is mij medegedeeld.

De **voorzitter**: Dan was ik niet helemaal adequaat geïnformeerd, maar deze nuance is nu voor eeuwig in het verslag gebeiteld. Per saldo maakt het voor de conclusie niets uit. Dank u wel, mijnheer Leenders.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. De andere initiatiefnemer wist ook van niets, maar ik zag dat er overeenstemming was bereikt.

Ik wil u wel vragen welke commissie mijn voorstel gaat behandelen. Het is namelijk vrij breed.

De **voorzitter**: Wij krijgen daar een advies over en dat wordt uiteraard besproken, of is dat al gebeurd? Ik hoor dat het gaat naar de commissie voor Economische Zaken en Bestuur (EZB). Ik denk dat dit u persoonlijk ook handig uitkomt, mijnheer Van den Berg, want u bent lid van die commissie.

Aldus wordt besloten

PS 17/14: Notulen vergadering PS van 13 december 2013

De **voorzitter**: Deze notulen worden ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de griffier.

PS 18/14: Ingekomen stukken

De **voorzitter**: Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

Dan gaan wij thans door met de behandeling van de voorstellen. Daarbij gaat het allereerst om één A-stuk, namelijk de reactie op de toezichtsbrief bij de begroting 2014. Vervolgens is er een B-stuk over de Verordening ruimte. Dat stond als C-stuk op de agenda, maar dat wordt een B-stuk. De heer Van Hattem wil kort het woord voeren over een mogelijk amendement. Dat wordt nu eerder behandeld dan het voorstel inzake het Bergoscomplex in Oss.

Er zijn drie onderwerpen voor het vragenuurtje. Allereerst is er een onderwerp ingediend door de heer Leenders van de fractie van de PvdA. Dat betreft het beloningsbeleid bij de

bestuurders van Enexis. Vervolgens is er een vraag van de heer Kuijken over drugsafval. De heer Van der Wel sluit zich daarbij aan en overweegt afhankelijk van het verloop van het debat daarover nog een motie in te dienen. De heer Kuijken voert als eerste het woord en ik stel vanwege deze bijzondere procedure voor dat de heer Van der Wel onmiddellijk daarna aan het woord komt. Als derde onderwerp voor het vragenuurtje is op verzoek van de heer Kerkhoff van de PVV de transitie van de jeugdzorg aan de orde. Aanvankelijk wilde hij daarover een motie indienen, maar dat laat hij ook afhangen van het verloop van het debat.

PS 04/14: Reactie op de toezichtbrief bij de begroting 2014

De **voorzitter**: Dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

PS 03/14: Derde nota van wijziging Verordening ruimte 2014

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Wij stellen voor om separaat te stemmen over beslispunt I.B van dit Statenvoorstel. Dat beslispunt strekt ertoe de bevoegdheid om kleine onvolkomenheden te wijzigen, te delegeren aan GS. Wij stellen dit voor om discussies te voorkomen over wat een kleine wijziging is en wat wel of niet inhoudelijk is. Het vaststellen en wijzigen van verordeningen is primair een bevoegdheid van PS en wat de PVV betreft moet dat ook zo blijven, hoe klein zij ook zijn. Daarom willen wij separaat over dit beslispunt stemmen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat gedeputeerde De Boer niet de behoefte heeft om hierop te reageren.

Wij stemmen eerst over I.B en dan over het gehele voorstel. De griffier vraagt mij nog even te wachten want de tekenlijsten zijn nog niet compleet. Als u nog niet getekend hebt, roep ik u op dat alsnog te doen zodat wij rechtsgeldig kunnen stemmen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Een hele kleine formaliteit. U zegt dat wij eerst stemmen over I.B en dan over het gehele voorstel. Volgens mij moeten wij over het gehele voorstel stemmen minus beslispunt B, anders zitten wij formeel in een rare situatie.

De **voorzitter**: Dat klopt, zo moet u mijn woorden uitleggen.

In stemming komt onderdeel B van Statenvoorstel 03/14

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PvdA voor dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt Statenvoorstel 03/14, minus onderdeel B

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen met pijn in het hart voor. Wij zijn nooit voor het amendement over fijnstof geweest en zullen dat ook nooit worden. Een meerderheid van de Staten heeft dit amendement echter aangenomen en vanuit democratisch oogpunt is het dan ook logisch om de daarvoor noodzakelijke technische wijzigingen door te voeren. Dit mag dus niet uitgelegd worden als steun aan het amendement over fijnstof.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Wagemakers** (PvdA): Voor.

Voorzitter. U herinnert zich dat onze fractie nogal tegen het amendement over fijnstof was. Wij zijn voor deze technische doorvoering omdat die heel noodzakelijk is. Wij ondersteunen dat maar zijn nog steeds tegen de inhoud van het destijds aangenomen amendement.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

Voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat D66 nog steeds tegen de aanpassing van de fijnstofnorm is. Aangezien het nu alleen een technische correctie vanwege een door een meerderheid aangenomen amendement stemmen wij toch voor, maar wij zijn absoluut niet gelukkig met deze aanpassing van de fijnstofnorm.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, de PvdA en D66 voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Wij komen nu bij het C-stuk van deze agenda.

PS 01/14: Bergosscomplex Oss

De heer **Kouthoofd** (VVD): Voorzitter. Het Bergosscomplex houdt de commissie voor Cultuur en Samenleving (CS) al een tijd bezig. GS zijn reeds in januari met een voorstel gekomen om te participeren in de sheddaken en de kantoorvilla van het Bergosscomplex. Het voorstel riep veel vragen op, niet alleen bij de VVD maar ook bij andere partijen. Er waren vragen over risico's, revolverendheid, monumentale waarde, et cetera. Waar hebben wij dat eerder gehoord? Helaas heeft de gedeputeerde destijds de zorgen van de commissie niet kunnen wegnemen en de commissie verklaarde toen het voorstel niet rijp voor behandeling. Waar hebben wij dat eerder gehoord?

De commissie heeft toen gevraagd om een werkbezoek aan Bergoss en een ontmoeting met de andere participanten, te weten de initiatiefnemer en afgevaardigden van de gemeente. Bij dit werkbezoek is veel duidelijk geworden, o.a. het gezicht achter het herbestemmen van de kantoorvilla. Wij spreken onze waardering uit voor de lokale ondernemer die het initiatief neemt om risicodragend zijn nek uit te steken voor het behoud en een herbestemming van dit erfgoed. De kantoorvilla stond immers al geruime tijd leeg en werd met de dag slechter. Daarin komt nu verandering. Het is ons ook duidelijk geworden dat een participatie van de provincie niet op voorhand tot verlies hoeft te leiden. Deze indruk was namelijk wel ontstaan bij verschillende partijen op basis van de informatie in de stukken van GS.

De provincie verkoopt haar aandeel in de aankoop na vijf jaar marktconform aan de initiatiefnemer. Een positief aspect daarbij is dat de provincie bij tegenvallend resultaat haar participatie kan verlengen conform de kaders voor de grote erfgoedcomplexen om later een beter resultaat te kunnen behalen. Er is zeker sprake van een risicodragende participatie, echter met een verzachtende clausule waarop de provincie zelf invloed kan uitoefenen. Bovendien is het risico voor het Ontwikkelbedrijf keurig geborgd. Dat hebben GS ook omschreven in hun stukken.

Na het werkbezoek is opnieuw aan de commissie gevraagd of zij het voorstel rijp achtte voor behandeling. Zij heeft daarop positief geantwoord. Gelet op de ophelderingen die het werkbezoek heeft verschaft, kan de VVD instemmen met het voorstel om te participeren in het Bergosscomplex. Het is dus niet dankzij maar ondanks de stukken en de beantwoording van de gedeputeerde. De VVD heeft bij de commissiebehandeling van de voortgangsrapportage en ook in de Staten verschillende keren aangegeven dat zij ontevreden is over de wijze waarop de voorstellen voor de erfgoedcomplexen worden aangeleverd en afgehandeld. Dat heeft u dus eerder gehoord. Wij vinden dat jammer want dat is schadelijk voor het behoud van het erfgoed. Wij zijn dan ook blij dat er een beeldvormende sessie wordt georganiseerd waarin wij de knelpunten en de manier waarop wij bij dit dossier betrokken worden eens goed op een rijtje kunnen zetten. Omdat

de voorstellen onvolledig worden aangeleverd, treedt er steeds vertraging op en lopen wij flink achter op het schema. Wij hopen dat een en ander zal verbeteren zodat wij de volgende keer niet wederom hoeven te zeggen: Waar hebben wij dat eerder gehoord? Wij vernemen graag de reactie van de gedeputeerde.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Wij kennen allemaal het gezegde: "Van een kale kip kun je niet plukken". De heer Kouthoofd accepteert dus het risico dat als de ondernemer het na vijf jaar of langer niet redt met het erfgoed, het geld dan weg is. Heeft hij vertrouwen in het businessplan?

De heer **Kouthoofd** (VVD): Ja, wij hebben daar vertrouwen in.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Voorzitter. Wij zijn wederom niet over één nacht ijs gegaan bij de voorbereiding van dit besluit over het Bergosscomplex. De VVD heeft daaraan ook gerefereerd. Na een eerste pittige discussie in de commissie zijn wij ter plaatse gegaan om ons diepgaand te informeren over de achtergronden van dit project. Het staat voor het CDA buiten kijf dat beide onderdelen van het project -- de kantoorvilla en de sheddaken -- van grote cultuurhistorische betekenis zijn voor Brabant, de stad Oss en niet in de laatste plaats voor de wijk die daar inmiddels met een knipoog naar het verleden is verzezen. Toch hebben wij wel degelijk geaarzeld om zonder voorbehoud met dit voorstel in te stemmen. Het had ons niet meer dan normaal geleken als de ontwikkelaar van de wijk de herontwikkeling van deze beide onderdelen in het totale plan had meegenomen. Wat wij nu de "onrendabele top" noemen, was naar ons idee best te dragen geweest in het grotere geheel. Wij hebben het in andere verbanden vaak over natuurcompensatie. Wellicht zouden wij voor de toekomst samen met gemeenten eens kunnen nadenken over erfgoedcompensatie. Er is in het verleden al veel te veel onnadenkend gesloopt ten gunste van voor ontwikkelaars zeer lucratieve ontwikkelingen. De tweede aarzeling kwam voort uit de voorstellen voor herbestemming. De villa heeft in het industriële complex dat nu een woonwijk is, altijd een kantoorfunctie gehad. Het is riskant om de villa opnieuw een kantoorfunctie te geven in een overspannen markt, al moeten wij wel vaststellen dat 70% van de villa op voorhand al langjarig is verhuurd. Het gevolg zal wel zijn dat dit elders tot leegstand leidt.

Voor de sheddaken worden twee mogelijkheden genoemd: een ideeënfabriek voor startende ondernemers in combinatie met horeca en een versmarkt. Wij denken dat de versmarkt in relatie tot de woonomgeving eromheen een veel grotere kans van slagen heeft en meer uitnodigt tot het bezoeken en het beleven van het gebouw en dat is toch een van doelstellingen van het project grote erfgoedcomplexen.

De derde aarzeling lag in de financiële onderbouwing van het voorstel. Het komt erop neer dat bijna zes ton uit het investeringskrediet grote erfgoedcomplexen op voorhand niet direct revolverend zou zijn. Deels heeft dit te maken met het feit dat wij in principe niet langer dan vijf jaar deelnemen in dergelijke projecten. Het lijkt ons een goed idee om in dit geval dit uitgangspunt niet te strak te hanteren als dit de financiële balans wat beter zou maken. Immers, als wij alle projecten op deze wijze blijven financieren, blijft er behalve het geld van het Ontwikkelbedrijf weinig meer over om te investeren vanuit deze pot omdat die dan snel opdroogt. Bij de tussentijdse evaluatie van de grote erfgoedcomplexen en bij de beeldvormende sessie komen wij daarop terug.

Ondanks deze aarzelingen gaan wij volmondig akkoord met dit voorstel. Wij zijn overtuigd van de grote cultuurhistorische waarde. Wij hebben veel waardering voor de inbreng van de gemeente en de particuliere investeerder. Het is een relatief overzichtelijk project waarvoor ook reële herbestemmingsmogelijkheden zijn gepresenteerd die gedeeltelijk al gerealiseerd zijn. Van elk project leren wij. Wij hopen dat de leerpunten voortkomend uit onze eerdere aarzelingen zullen worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling van dit project maar ook bij die van latere projecten.

Mevrouw **Roozen** (SP): Voorzitter. Aanvankelijk had onze fractie enige scepsis bij het voorliggende voorstel. Het nut van een beeldvormende dag heeft zich bewezen. Wij hebben daaraan met twee fractieleden deelgenomen. Na een uitvoerige rondleiding en een uitleg over hoe de verhoudingen liggen tussen ondernemer en provincie kwamen wij tot de conclusie dat wij kunnen instemmen met een deelname van de provincie aan de verdere ontwikkeling van dit project.

Het Bergossterrein is een woonwijk geworden waar nog enkele restanten van het vroegere bedrijf te zien zijn. Zij zijn echter zodanig ingepast dat zij bijdragen tot een moderne wijk maar tevens verwijzen naar het industriële verleden van Oss. De kantoorvilla en de sheddaken vormen de twee onderdelen die nog ontbreken aan het geheel. De risico's lijken ons aanvaardbaar. Daarom gaan wij akkoord met de drie voorstellen: participeren in de restauratie van de kantoorvilla, de participatie in de sheddaken en het bedrag dat nodig is vanuit het investeringskrediet Erfgoedcomplexen in de risicoreserve van het Ontwikkelbedrijf te storten en te verwerken bij de eerstvolgende aanpassing van de begroting.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Voorzitter. De PVV is voor het behoud van cultuurhistorische erfgoedcomplexen in Brabant, maar niet tegen elke prijs en zeker niet als er nogal wat risico's aan kleven.

Wat de kantoorvilla betreft, hebben wij respect voor de eigenaar en kunnen wij eventueel onder voorwaarden akkoord gaan met de investering. Dat ligt anders het bij het opknappen van de sheddaken.

Tijdens ons bezoek aan het Bergosscomplex op 31 januari jl. antwoordde de gedeputeerde op de vraag waarom de provincie moet participeren, het volgende: "Investeerders en commerciële partijen haken af aan de voorkant omdat ze geen risico willen nemen. De provincie kan wel instappen, want het risico aan de voorkant is er niet." Wel, voorzitter, die risico's zien wij wel degelijk.

Ten eerste kan de gedeputeerde kennelijk niet aangeven wat de marktconforme waarde van het provinciaal deel van het eigendom van de kantoorvilla zal zijn na vijf jaar. Evenmin kan zij op dit moment zeggen dat het bod dat de gemeente na vijf jaar zal doen, voldoende zal zijn om de provinciale inbreng van de sheddaken te compenseren. Onzekerheid troef dus!

Ten tweede is pas 70% van de verhuurbare oppervlakte gedekt door een getekende huurovereenkomst. Ook bij de sheddaken bestaan er substantiële risico's bij de herontwikkeling dat de geraamde opbrengsten voor verhuur helemaal niet gehaald zullen worden. Wij kijken daar dus heel anders tegenaan dan het CDA zojuist aangaf.

Het derde risico dat ik wil noemen, en dat is misschien nog wel het meest verontrustende risico, is de bodemverontreiniging. In antwoord op onze vraag daarover stelt de gedeputeerde dat er sprake is van een lichte verontreiniging maar dat geen nader

onderzoek nodig is. Dat klinkt ons enigszins bagatelliserend in de oren. Onze fractie is van mening dat je beter op safe kunt spelen om elk risico in de toekomst uit te kunnen sluiten en vindt daarom dat er een gedegen bodemonderzoek moet komen.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Waar baseert u dat op, mevrouw Frijters?

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): In de stukken staat dat vroeger vanuit de ververij alles weglep in de slootjes. Wij weten niet wat er onder het tapijt geveegd is! Wij willen dat graag boven tafel krijgen.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Ik neem aan dat er onderzoek naar is gedaan en dat op basis daarvan is vastgesteld dat er sprake is van een beperkt risico. Nu blaast u het op terwijl u niet weet wat er aan de hand is, mevrouw Frijters.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Volgens ons is er een gedegen bodemonderzoek nodig om zeker te zijn dat er geen verfstoffen of andere zaken in de bodem zitten.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Gaat mevrouw Frijters er op voorhand van uit dat dit niet gebeurd is?

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Volgens ons is dat niet voldoende gebeurd. Wie weet wat er allemaal onder het tapijt is geveegd in de voorbije jaren? Daarom dient onze fractie een amendement in waarmee een uitgebreider bodemonderzoek en de uitkomst daarvan voorwaardelijk worden gemaakt voor een eventuele provinciale lening en investering.

Wij vragen ons trouwens ook af of er onderzoek is gedaan naar draagvlak onder de bevolking voor dit project. En kan de gedeputeerde aangeven op basis waarvan het Bergosscomplex prioriteit heeft gekregen? Welke criteria liggen hieraan ten grondslag? Daarover zijn Provinciale Staten in het voortraject niet geïnformeerd. Er is veel geld mee gemoeid om dit Bergosscomplex in oude glorie te herstellen. Nogmaals, de PVV vindt de herontwikkeling van de kantoorvilla een goede zaak, maar de plannen voor de sheddaken erg vaag. Ons tweede amendement beoogt dan ook de herontwikkeling van de sheddaken uit het Statenvoorstel te halen.

Wij zien uit naar de beantwoording van onze vragen.

De **voorzitter**: Door het lid mw. Frijters-Klijnen worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 14 maart 2014, ter bespreking van het Statenvoorstel investering Bergosscomplex, besluiten:

Ontwerpbesluit 01/14B als volgt aan te passen:

- *Bij de beslispunten 1,2 en 3 wordt de zinsnede "Akkoord gaan met" vervangen door: "Voorwaardelijk akkoord gaan met".*

Een nieuw punt 4 te formuleren:

"4. Alvorens wordt besloten tot het participeren in de restauratie en herontwikkeling van het Bergosscomplex, dient een volledig bodemonderzoek plaats te vinden. De

uitkomsten van dat bodemonderzoek dienen bij de besluitvorming onverkort te worden betrokken."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 14 maart 2014, ter bespreking van het Statenvoorstel investering Bergosscomplex, besluiten:

Ontwerpbesluit 01/14B als volgt aan te passen:

Punt 2: "2. Akkoord gaan met het voornemen om via het Ontwikkelbedrijf te participeren in de restauratie en de herontwikkeling van de sheddaken op het voormalige Bergosscomplex voor een bedrag van maximaal €1.100.000." wordt geschrapt."

Deze amendementen maken onderwerp uit van beraadslaging en krijgen nr. A1 en nr. A2.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voorzitter. Ik wil de heer Kouthoofd van de VVD danken voor de uitgebreide procesbeschrijving. Dat scheelt mij tijd. Ik sluit mij daar volledig bij aan.

De heer Brenninkmeijer van het CDA stond even stil bij de herbestemming van de sheddaken en sprak daarbij een voorkeur uit voor vestiging van een versmarkt. De sheddaken zijn voor mijn fractie altijd een lastig onderdeel geweest van dit dossier. Wanneer heb je het nog over cultureel erfgoed en wanneer over een stukje muur dat nog overeind staat? In welke mate gaat het bij herbestemming of nieuwbouw over conserveren van erfgoed?

Wat ons over de streep getrokken heeft bij de sheddaken is het feit dat wij ervan overtuigd waren dat er bij een provinciale deelname sprake zou zijn van een culturele herbestemming van de sheddaken. Dat hebben wij ook begrepen tijdens het werkbezoek. Ik vraag de gedeputeerde hierover duidelijkheid te geven. Mijn fractie is aanzienlijk minder enthousiast over dit voorstel als dit betekent dat wij gaan investeren in een versmarkt in Oss.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter. Wij bespreken het voorstel van GS om te participeren in de herontwikkeling van twee objecten uit het voormalige Bergosscomplex. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: D66 heeft daarbij een aantal fundamentele bezwaren. Naar de mening van mijn fractie hebben wij het eigenlijk niet over de herontwikkeling van een erfgoedcomplex. Het complex is namelijk al bijna geheel herontwikkeld. Wij praten over het sluitstuk van de herontwikkeling. Het is daarmee eigenlijk meer een gelijktijdige aanvraag voor een bijdrage aan de restauratie van twee monumenten met twee verschillende eigenaren. Als je het op deze manier benadert, hoort het ook niet thuis in het programma grote erfgoedcomplexen. De herontwikkeling van het voormalige Bergosscomplex heeft tot nu toe geleid tot zoals op de twee vinklijstjes zo vervelend staat omschreven: "een vrij gewone woonwijk". Persoonlijk vind ik het meer dan dat.

De voorgestelde twee objecten zouden deze woonwijk moeten tillen naar het monumentale niveau. Als de herontwikkeling van bijvoorbeeld de sheddaken de wijk dan zo verheft, zou het dan niet logischer zijn geweest de herontwikkelingskosten om te slaan over de verkoopprijs van de grond en de woningen? Wij hebben een vraag gesteld over de winsten die zijn gemoeid met de aankoop en de uiteindelijke verkoop van de gronden

van het Bergosscomplex voor woningbouw. Het antwoord luidde dat de provincie geen inzicht heeft in de gemeentelijke financiën en dat wij maar bij de gemeente moesten gaan informeren. Misschien is dit een terechte opmerking, maar wij hebben een relatie met Gedeputeerde Staten die zelf een voorstel inbrengen.

Er wordt ook gesproken over een investeringsvoorstel waarbij samengewerkt wordt met twee partners: een marktpartij en de gemeente. Naar mijn mening praten wij echter nog steeds over twee verschillende voorstellen met elk één partner: de gemeente voor de zaagpandaken en een commercieel vastgoedontwikkelaar voor de kantoorvilla. Ik zal de voorstellen dan ook apart bespreken.

De kantoorvilla is een mooi pand met veel potentie. Dat heeft de projectontwikkelaar Patrimonium ook gezien en die heeft dit pand dan ook aangekocht. Dat doen commerciële partijen namelijk als zij een langetermijnrendement denken te halen en zij nemen ook de risico's die daarbij horen.

Dan kom ik bij de rare situatie die ook al optrad bij het CHV-complex in Veghel: de provincie gaat een commerciële ontwikkelaar subsidiëren. Als je een ondernemer vier ton geeft om een kantoorpand te ontwikkelen, is het staatssteun, dus wij subsidiëren niet maar gaan participeren. Wij maken een berekening. Wij stappen in met acht ton en berekenen dat wij over vijf jaar uitstappen voor vier ton. Die vier ton hoeven wij dan geen subsidie meer te noemen, dat heet tegenwoordig onrendabele top. Omdat wij in de tussenliggende periode meedelen in eventuele huuropbrengsten die trouwens nauwelijks genoeg zijn om onze interne rendementseis af te dekken, zal het waarschijnlijk volgens de letter van de wet geen staatssteun zijn. Dat moet nog een keer getoetst worden, ook volgens GS zelf. D66 is van mening dat als het naar de letter van de wet geen staatssteun is, het in ieder geval naar de geest van de wet staatssteun is. Daar komt bovenop dat de ontwikkelaar tijdens het werkbezoek aangaf dat ook zonder provinciale inbreng de financiering wel rond zou komen, hoe moeilijk dat ook zou gaan. Voorwaar dus weinig reden om een commerciële ontwikkelaar indirect vier ton te geven! Hoewel de SP dit geen bezwaar vindt, zal D66 tegen dit deel van het voorstel stemmen. Wij vragen bij dezen dan ook om een afzonderlijke stemming over de drie besluiten. Als een meerderheid de mening van D66 zou delen, dan moet besluit 3 over het investeringskrediet aangepast worden.

Bij de sheddaken is niet een commerciële ontwikkelaar eigenaar maar een andere overheidspartij. Wij brengen hier onze eerdere opmerking in herinnering. Als er al geen winsten uit de eerdere grondtransacties zijn geweest die voor de herontwikkeling van de zaagpandaken gebruikt hadden kunnen worden, had dit in ieder geval doorberekend moeten worden aan de eigenaren van de woningen, maar dat is achteraf. Ten opzichte van de casus kantoorvilla zijn er voor D66 twee wezenlijke verschillen. Het eerste is dat de eigenaar geen commerciële ondernemer is die voor eigen last en risico instapt in ontwikkeling van vastgoed. Het tweede, en dat is zeker belangrijk gezien onze fundamentele bezwaren, is dat de opzet van het project zaagtandtaken naast een aantal redelijk benoemde risico's netto een positieve kasstroom kent. Hoewel het niet voldoet aan de rendementseis van 4,5% die het Ontwikkelbedrijf hanteert, staat er onder aan de streep in ieder geval wel een positief getal. De bezwaren van D66 worden in ieder geval niet verzwaard door een negatief resultaat.

Tot slot willen wij de gedeputeerde meegeven dat de provincie naar onze mening op de verkeerde weg zit als projectontwikkelaars bij de ontwikkeling van hun eigendommen

indirect financieel worden ondersteund. Wij vragen GS hierop nadrukkelijk te letten bij volgende projecten.

De **voorzitter**: De heer Smeulders van de fractie van GroenLinks ziet af van het voeren van het woord.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter. De kantoorvilla is de moeite van het bewaren waard. Het enige criterium waarop wij moeten letten, is of een gebouw de moeite waard is om het te bewaren voor de toekomst. Ik heb daar geen probleem mee en ik hoor wel welke constructies er worden toegepast.

De sheddaken hebben niets te maken met renovatie. Het is een hoopje staalafval met een paar oude stenen. Dat stelt echt helemaal niets voor. Er wordt iets opnieuw gebouwd. Dat is retrobouwen, dat heeft niet te maken met het behoud van erfgoedcomplexen. Als wij alle stadsontwikkelingen waarbij sprake is van retrobouwen moeten gaan ondersteunen, hebben wij nogal wat geld nodig. Hier in Den Bosch bijvoorbeeld hebben wij de Waterpoort. Daar zit nog een heel fundament in. Dat kunnen wij opnieuw opbouwen en er ook wat geld aan besteden, maar dat moeten wij niet willen. Wij moeten iets dat weg is, niet "look alike" willen herbouwen. Dat heeft niets met erfgoedcomplexen te maken!

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. De Partij voor de Dieren is voor het behoud van cultureel erfgoed. Als het gebruikt kan worden voor cultuur, zoals de PvdA voorstelt, vinden wij dat een pre.

Door verschillende fracties zijn kritische noten gekraakt. Wij sluiten ons graag daarbij aan, want wij zijn wel kritisch als een provincie zich opwerpt als investeerder. De bedragen liegen er niet om: €800.000, €1,1 mln. en €592.000. Wij moeten ons verantwoorden aan de Brabantse mensen en wij vinden de bedragen nogal hoog. Wij hebben ons eerder kritisch uitgelaten over de provincie als ondernemer, al of niet via de BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij), zeker omdat de risico's aanzienlijk zijn. Iedere bank die een dergelijke investering zou doen, zou om een onderpand vragen, bijvoorbeeld de gebouwen of de gronden, maar wij nemen in dit geval genoeg met een huur en waarschijnlijk een verlies in de toekomst. Waarom heeft het college niet gekozen voor meer zekerheid als het zo nodig geld moet uitleenen?

Bij de sheddaken hebben wij te maken met een andere overheid. Wat ons betreft hadden daarmee andere afspraken gemaakt kunnen worden. Het is inderdaad te laat om nu te kijken naar betaling vanuit de opbrengst van de grondverkopen. De gemeente zou bijvoorbeeld vanuit de ozb (onroerendezaakbelasting) een bijdrage kunnen leveren om in ieder geval de lening terug te betalen. Waarom heeft het college daar niet naar gekeken?

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter. Laat ik maar verklappen dat de OSN door dit project steeds minder enthousiast wordt over de cultuurhistorische complexen en in een latere fase wil pleiten voor herijking van de kaders. Daarvoor is een aantal redenen. Het voert te ver om die nu allemaal op te sommen. Voor mijn fractie is een van de absolute voorwaarden dat het gaat om een historisch en nog steeds tastbaar icoon. Daarvan is hier geen sprake. Wij zullen dan ook niet voor dit voorstel stemmen.

Daarbij speelt ook een rol dat de gaafheid van de sheddaken beneden peil is. Het gaat immers om een muur en niet om een gebouw. Er is dus geen sprake van een

cultuurhistorisch complex. Als dit soort zaken wordt voorgedragen, brokkelt bij mij het draagvlak daarvoor ernstig af. Het lijkt erop dat door de gemeente of de markt eerst de meest gemakkelijke opgaven op het voormalige complex in harde euro's zijn omgezet. Door het gebrek aan integraliteit liggen nu de kantoorvilla en de sheddaken bij ons voor. De OSN wil dergelijke constructies niet belonen met de voorgestelde kapitaalinjectie. Dit stimuleert andere partijen om alleen de rendabele zaken ter hand te nemen en de onrendabele zaken af te schuiven op de overheid c.q. de provincie.

Wij blijven herhalen dat wij nog steeds fel tegenstander zijn van de wijze waarop PS druppelsgewijs deze projecten binnenkrijgen. De volksvertegenwoordigers worden zo door GS moedwillig op achterstand gezet en kunnen op die manier geen serieuze invulling geven, maar alleen "ja" of "nee" zeggen tegen een individueel project. Die werkwijze achten wij nog steeds zeer onwenselijk.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Voorzitter. "De provincie als investeerder, als ondernemende overheid en dus nemen wij als provincie risico's", zo begin ik elke behandeling van een erfgoedcomplex. Elke keer hebben wij zo'n ontzettende moeite om met die risico's om te gaan. Dat blijft een steeds terugkerend punt.

Er zijn risico's aan de voorkant. Mevrouw Frijters refereerde daaraan. De provincie heeft absoluut niet gezegd dat er aan de voorkant geen risico's zijn. Sterker nog, in de stukken gaat het alleen maar over welke risico's er zijn. Dankzij het krediet voor de grote erfgoedcomplexen zijn wij in de bijzondere positie om de risico's die het Ontwikkelbedrijf loopt aan de voorkant af te dekken. Dat is het grote verschil met andere partijen.

De risico's die er zijn en alle informatie die daarover beschikbaar is, worden in de stukken genoemd. Ik kan niet meegaan in de opmerking dat de stukken onvolledig zijn. Alle tijdens het werkbezoek gekregen informatie is aanvullend en verhelderend. Dat is altijd zo. Als je ter plekke bent, krijg je een beter gevoel van waarover het gaat. Het is zeker niet zo dat de stukken onvolledig waren.

De heer Brenninkmeijer refereert aan de leerpunten. Elk erfgoedcomplex is uniek. Wij leren dan ook continue. Die leerpunten zijn niet alleen vastgelegd in de tussenrapportage die wij kort geleden hebben besproken, ook in het rapport dat op verzoek van de Staten door Facto is gemaakt, de second opinion over KVL, wordt klip en klaar aangegeven dat de manier waarop wij met de risico-inschatting omgaan uitstekend is. Laat ook dat een leerpunt zijn in het kader van hoe wij omgaan met het moeilijke onderdeel risicomanagement.

Er is ook gesproken over de vraag hoe lang je deel wilt uitmaken van een dergelijke ontwikkeling en op welk moment je wilt uitstappen. Daarover wordt pas besloten als het moment daar is. Wij houden de berekening continue bij, maar kunnen dan pas een goed besluit nemen gebaseerd op de juiste gegevens. In de berekeningen zijn wij er steeds van uitgegaan dat de villa pas verhuurd wordt over 1,5 of 2 jaar. Ik heb zojuist begrepen dat er vandaag afspraken worden gemaakt om de villa voor 100% te kunnen verhuren, terwijl in de stukken staat dat dit 70% is.

De samenhang tussen het onderdeel kantoorvilla en het onderdeel sheddaken leidt ertoe dat wij spreken van een complex. Wij beoordelen die twee onderdelen niet apart maar juist in samenhang. Daarin zit de waarde. De opgave voor de sheddaken is lastig. Daarover zijn wij het allemaal eens. De restanten die er zijn en vooral het beeld dat daardoor wordt opgeroepen, moeten verwerkt worden in nieuwbouw en een nieuwe functie krijgen. Ik zou niet van retrobouw willen spreken. De oude elementen worden wel

degelijk gebruikt. Het is niet alleen een afspiegeling van wat er ooit was. Dat geldt overigens wel een beetje voor de woonwijk.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Je kunt toch niet ontkennen dat het gaat om staalconstructies die niet meer te gebruiken zijn. Als je die laat staan, wordt het gebouw helemaal onbruikbaar. Er komt gewoon een nieuw gebouw dat lijkt op zoals het vroeger was. Is dat de doelstelling van ons programma erfgoedcomplexen?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De metalenconstructie die er nu staat, is al zodanig gerestaureerd dat die hergebruikt kan worden. Er is geen sprake van dat die weg moet. Als de heer Mondriaan meent dat er niets kan in een gebouw waar pilaren staan, raad ik hem aan om eens te kijken naar al die hergebruikte erfgoedcomplexen. Dat kan wel degelijk.

Welke functie er precies in komt, is nog niet duidelijk, mijnheer Van Liempd. Er wordt een aantal opties onderzocht. Ik zeg het een beetje bot, maar de Staten kunnen vandaag niet kiezen wat hier komt. Een belangrijke factor is de vraag welke nieuwe functie een verdienvermogen heeft. Een van de opties is een culturele invulling, maar er wordt zeker gekeken of een dergelijke functie, om de woorden die de heer Brenninkmeijer langgeleden heeft uitgesproken aan te halen, haar eigen broek kan ophouden.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Ik vind het jammer dat de gedeputeerde zegt dat wij niet over de invulling gaan. Tijdens het werkbezoek is heel duidelijk aangegeven waarom die provinciale bijdrage zo belangrijk was. Dan zou het namelijk mogelijk zijn de sheddaken een culturele bestemming te geven. Zonder die provinciale bijdrage komt er sowieso een versmarkt. Dat is voor ons nog steeds een van de doorslaggevende redenen om hiermee in te stemmen.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik zou het als volgt willen samenvatten. Doordat wij meedoen, wordt de range van keuzemogelijkheden vergroot omdat er ook een aantal dingen kunnen worden onderzocht die financieel gezien anders op zouden vallen. Door onze bijdrage komt er een ander uitgangspunt voor het berekenen van de businesscase.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Maar ik zou verwachten dat de opties die zonder provinciale steun mogelijk zijn, afvallen. Waarom zouden wij er anders instappen?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik kan die redenering volgen, maar ik kan niet precies aangeven hoe een en ander de komende tijd zal verlopen. Wij moeten ons niet vastpinnen op een bepaalde nieuwe bestemming. Die moet zijn plaats krijgen in het proces. De verschillende geluiden die hier geklonken hebben, moeten daarin worden meegenomen. Ik denk echter niet dat u van mij kunt vragen om hierover beloftes te doen.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Volgens de gedeputeerde is het onwenselijk om deze twee zaken te splitsen. De kantoorvilla is echter een rijksmonument en de sheddaken zijn een gemeentelijk monument. Het zijn ook twee heel verschillende gebouwen, als je van gebouwen mag spreken. Hoe ziet de gedeputeerde dit?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Natuurlijk is alles mogelijk. Ik begrijp wel dat mevrouw Frijters met haar amendement beoogt om de boel te splitsen. Er werd net gevraagd hoe wij prioriteiten stellen en hoe wij dit zien. Wij hebben dit aangevlogen als één project omdat deze twee zaken in samenhang herinneren aan het verleden. Zo hebben wij dit project benaderd. Dat was de strekking van mijn toelichting.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): De gedeputeerde kijkt het vanuit één geheel. De kantoorvilla is echter totaal iets anders dan de sheddaken, ook qua bouw. Dan kun je toch het ene wel ontwikkelen en het andere niet?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Dat heeft absoluut niet onze voorkeur. Wij zien het als een samenhangend geheel, vooral in het kader van de cultuurhistorische waarde voor dat deel van Oss.

De woonwijk wordt al herontwikkeld sinds de jaren zeventig. Mijn opmerking dat je bij de gemeente moet vragen hoe dat zit, is niet vervelend bedoeld of als afschuiven. Men is al 40 jaar ermee bezig. Wij weten niet hoe die grondberekeningen geweest zijn, die gegevens hebben wij niet beschikbaar. Ik weet ook niet of het reëel is om dat terug te rekenen om te kunnen bekijken of misschien iemand anders deze ontwikkeling op zich had moeten nemen. Ik begrijp dat dit de strekking is van de vraag. Ik vind overigens erfgoedcompensatie aan de voorkant een aardige variant waarover veel actiever kan worden nagedacht.

Ik vind het jammer dat de indruk wordt gewekt dat wij een particuliere ondernemer subsidiëren en dat dit een abjecte werkwijze zou zijn. Bij heel veel beleidsterreinen doen wij niks anders. Ik verwijs o.a. naar het Innovatiefonds en naar de regeling Ruimte voor Ruimte. Het zijn allemaal manieren om samen te werken met ondernemers door gezamenlijk te investeren en gezamenlijk de risico's te verdelen. Iedereen moet daarin zijn rol nemen. Bij de erfgoedcomplexen moeten wij er samen voor zorgen dat wij het terugverdienen.

De heer **Hageman** (D66): Volgens mij is participatie van de provincie bedoeld om die zaken te realiseren die zonder hulp van de provincie niet gerealiseerd kunnen worden. Dat geldt niet voor de kantoorvilla. De eigenaar heeft gezegd dat de financiering rond te praten is. De gedeputeerde deelt mee dat op miraculeuze wijze vandaag bekend is gemaakt dat er een 100% huuropbrengst gerealiseerd wordt. De ondernemer is dus klaar. Wat is dan de toegevoegde waarde van de provincie? Volgens mij is die er niet!

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De heer Hageman gebruikt het woord "miraculeus". Ik ben dol op wonderen maar dit is niet zo wonderbaarlijk. Een heel actieve ondernemer is steeds met anderen op zoek om zijn businesscase rond te krijgen. Wij hebben in de stukken compleet en uitgebreid de samenhang van de financiering aangegeven. De verschillende financiers maken hun bijdrage afhankelijk van elkaar. De lening van het Nationaal Restauratiefonds bijvoorbeeld is voor een deel afhankelijk van de lening die door de provincie wordt verstrekt. Het is "samen uit, samen thuis". Dat geldt zowel voor deze businesscase als voor deze investering.

De heer **Hageman** (D66): De ondernemer heeft zelf aangegeven dat de leningen geregeld kunnen worden zonder de provinciale inbreng; het zou een stuk lastiger worden

maar het kan wel. Ik snap dat het "samen uit, samen thuis" gemakkelijk is, maar het is niet noodzakelijk. Wij praten wel over een situatie waarbij volgens de calculaties van het college sprake is van een uitstapverlies van vier ton. Dat is dus wezenlijk verschillend.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De onderlinge afhankelijkheid van de financiële afspraken is volstrekt helder. Wij hebben het volgens mij goed onderhandeld. Wij maken geen vier ton uitstapverlies. Er is geen sprake van een onrendabele top. De heer Hageman heeft zelf gezegd dat uit de berekeningen blijkt dat er rendement wordt geboekt. Wij hebben hier echter de interne afspraak dat het rendement 4,5% moet zijn. Die afspraak wordt door het Ontwikkelbedrijf gehanteerd. Het rendement dat wij boeken op de herontwikkeling van Bergoss haalt net niet die 4,5%. Daarom moeten wij een storting doen vanuit het krediet erfgoedcomplexen in het Ontwikkelbedrijf. Dat kan niet beschreven worden als het afdekken van een onrendabele top, het is het afdekken van het verschil tussen het gegarandeerde rendement en het beoogde rendement.

De heer **Hageman** (D66): De gedeputeerde heeft zelf aangegeven...

De **voorzitter**: Mijnheer Hageman, uw interruptie was al ten einde.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik begrijp de vraag, wij hebben daar uitgebreid over gesproken.

De **voorzitter**: Ook dat is bekend. Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt, mevrouw Van Haaften.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Er wordt hier gedaan alsof een ondernemer gruwelijk wordt verwend. Wij hebben in de contracten keiharde afspraken gemaakt over het uitstapmoment. De ondernemer gaat grote verplichtingen aan om ons na een X-aantal jaren uit te kopen tegen de dan geldende marktwaarde. Wij weten natuurlijk niet wat die dan zal zijn, wij hebben hier niet de afdeling glazen bollen. Wij kunnen dat nu niet berekenen, wij kunnen wel een schatting maken, maar wij weten het niet zeker. De eigenaar moet het van ons terugkopen tegen de dan geldende marktwaarde en zonder hypotheek. Het is een zware verplichting waarvoor getekend wordt en waaraan wij elkaar zullen houden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Stel dat over vijf jaar blijkt dat de ondernemer wel zou willen terugbetalen maar bankroet gaat omdat hij het bedrag niet op tafel kan leggen. Dan hebben wij ook een probleem.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik neem aan dat wij dat niet pas over vijf jaar ontdekken. Wij stappen er samen in en hebben daar continu contact over. Op de ondernemer rust de verplichting om op het moment dat wij willen uitstappen op een andere manier die financiering te regelen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Waarom kiest de provincie of de BOM niet voor meer zekerheid, bijvoorbeeld door het vragen van een onderpand? Dat is altijd zekerder dan dat je zegt dat iemand het terug moet betalen.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Volgens mij is dat geregeld en hebben wij een tweede recht van hypotheek.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Ik heb nog gevraagd of de gedeputeerde iets kan zeggen over het draagvlak onder de bevolking. Er is bijvoorbeeld weinig parkeerruimte nu en hoe gaat men dat oplossen?

Verder heb ik gevraagd waarom Bergoss prioriteit heeft gekregen. Een tijdje geleden stond in de krant dat kasteel Heeze ook problemen heeft. Misschien is het daar wel veel harder nodig?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): In onze halfjaarlijkse rapportage vindt u de prioriteiten en de manier waarop wij daarmee omgaan, mevrouw Frijters. In het begin noemden wij dit "het boek der verkenningen" maar inmiddels is het een voortgangsrapportage over de aangekochte projecten plus een lijst met projecten die wij in portefeuille hebben. Daarbij kijken wij steeds op een verkennende manier of er een businesscase te maken is. Op die manier kunnen de Staten steeds volgen waar wij mee bezig zijn en zijn er geen verrassingen over complexen die wij aan de Staten voorleggen. Volgens mij is er in Oss een continue discussie over de centrumontwikkeling waarvan dit een onderdeel uitmaakt. Over het bestemmingsplan heeft besluitvorming plaatsgevonden die een en ander mogelijk maakt. Ik kan niet in drie zinnen samenvatten hoe het exact gegaan is in de gemeente Oss, maar volgens mij zijn er geen belemmeringen.

Naar aanleiding van amendement A1 merk ik op dat er natuurlijk bodemonderzoek is gedaan voor dat deel van de wijk dat een woonfunctie heeft. Het gaat hier om het sluitstuk van de ontwikkeling van een woonwijk met aan de rand een kantoorvilla en een stukje van de sheddaken. De villa heeft altijd een kantoorfunctie gehad. Er is geen verf gebruikt en er hebben ook geen andere industriële processen plaatsgevonden. Er heeft bodemonderzoek plaatsgevonden in het totale gebied. De uitkomsten daarvan staan in de rapportage en die geven geen aanleiding tot het nemen van verdere actie. Dat betekent dat ik amendement A1 ontraad.

Over amendement A2 heb ik reeds gesproken. Ik zou dat amendement willen ontraden omdat wat ons betreft de beide onderdelen samen zorgen voor de cultuurhistorische waarde en herinnering.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Het gaat met name over de betonlaag onder de sheddaken. Daar was vroeger de ververij en daar is het afval gewoon geloosd in het water. Wij willen hier graag meer onderzoek. Wij weten wel dat hier geen sprake is van een woonbestemming, maar wie weet wat er in de bodem zit.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Op grond van een bodemonderzoek dat door deskundigen is uitgevoerd, wordt gezegd dat er geen aanleiding is voor verdere actie. Dat is de uitkomst van dat onderzoek.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik heb aan het einde van mijn eerste termijn nog een tweede vraag gesteld die een beetje aansluit bij de vraag van de heer Hageman. Wij kunnen niet zien wat de woningeigenaren in het verleden betaald hebben aan de gemeente, maar wij kunnen de gemeente wil vragen of zij vanuit de ozb-opbrengsten iets

kunnen bijdragen aan de aflossing. Dat geeft ook een bepaalde zekerheid. Heeft de gedeputeerde daarnaar gekeken?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De gemeente is participant in het geheel en draagt bij.

De **voorzitter**: Gezien de strekking van de amendementen zal amendement A2 straks als eerste in stemming worden gebracht en amendement A1 als tweede. Verder heeft de fractie van D66 verzocht om afzonderlijke stemming over de drie onderdelen van het besluit.

Voordat wij een mogelijke tweede termijn starten, stel ik voor nu te schorsen voor de al aangekondigde koffiepauze. Ik heet de burgemeester van Eindhoven hartelijk welkom. Hij zal u samen met gedeputeerde Pauli informeren over de belangrijke eer die wij en de stad Eindhoven van de Financial Times hebben gekregen. Dat gebeurt onder het genot van een kopje koffie en een versnapering die speciaal voor dit heuglijke feit is vervaardigd.

De vergadering wordt van 10.35 uur tot 10.55 uur geschorst

De **voorzitter**: Ik heb net een aantal van uw leden gesproken. Ik heb geloof ik iets te snel geconcludeerd dat het voorstel van D66 om gedeeld over de voorstellen te stemmen, hier brede instemming heeft. Ik vraag de leden om zich daarover even uit te spreken in hun tweede termijn, dan zien wij wel of dat gaat lukken.

De heer **Kouthoofd** (VVD): Voorzitter. Namens mijn fractie merk ik op dat wij dit voorstel in zijn geheel willen zien en geen behoefte hebben om daarover gesplitst te stemmen.

De gedeputeerde heeft opgemerkt dat de stukken wel volledig waren. Wij vinden die opmerking een beetje vreemd omdat wij het stuk in eerste instantie niet rijp achtten voor behandeling. Wij hebben daarover dus een iets andere mening.

Er wordt gesproken over voorkeuren bij de invulling. Er wordt daarbij zowel gesproken over een versmarkt als over een culturele invulling. Tijdens het werkbezoek is niet direct gesproken over een culturele invulling, het ging over een mogelijke incubator voor creatieve startups met mogelijk daarbij een horecafunctie. Toen is gezegd dat de gemeente daar nu als eerste naar kijkt. Wij steunen dit. Wij hechten er waarde aan om op te merken dat een versmarkt pas aan de orde komt als het eerste niet mocht lukken.

Naar aanleiding van het amendement over bodemverontreiniging heeft de gedeputeerde aangegeven dat er onderzoek heeft plaatsgevonden en dat daaruit is gebleken dat er geen vervolgonderzoek nodig is. Wij geloven de gedeputeerde in dezen en steunen derhalve dit amendement niet.

Ook het tweede amendement zullen wij niet steunen.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Voorzitter. Ook wij staan niet te springen om het voorstel in drieën op te splitsen. Wat ons betreft mag het integraal behandeld worden, zoals ook is voorgesteld door het college.

Wij zijn tegen de beide amendementen. Dat zal ook blijken bij de stemmingen. Wij zien daar op grond van het antwoord van de gedeputeerde geen reden toe.

Beide mogelijkheden voor de functie-invulling zijn aan de orde geweest tijdens de beeldvormingsdag. Het ging niet zozeer om een culturele insteek zoals de PvdA heeft opgemerkt, maar er zouden mogelijkheden voor creatieve startups komen. Je zou dat cultureel kunnen noemen, maar volgens mij ging het vooral over startende ondernemers die op een creatieve manier bij elkaar gebracht worden en vanuit die pool hun bedrijf zouden kunnen starten. De gemeente heeft daarbij meteen aangegeven dat dit best lastig kan worden, omdat deze mensen nooit de hoofdprijs kunnen betalen wat de huur betreft. Daarmee gaat het rendement van de sheddaken naar beneden. Als alternatief is daar de versmarkt genoemd, die een veel betere huurpositie zou hebben en wat ons betreft ook veel beter in die omgeving past. Er ligt nu eenmaal een woonwijk omheen die daarvan gebruik kan maken. Dan krijg je ook meteen meer toeloop naar zo'n monument en gaat het meer leven.

De heer **Van Liempd** (PvdA): De versmarkt wordt in het hele stuk niet genoemd. Naar mijn beste herinnering is die tijdens het werkbezoek genoemd als een optie op het moment dat er geen provinciale bijdrage zou komen en er een commerciële ontwikkeling nodig zou zijn. De versmarkt is als een op zichzelf staand commercieel concept te ontwikkelen. Vindt de heer Brenninkmeijer dat wij als overheid nog moeten participeren als daar inderdaad een versmarkt komt?

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Ik wil daar geen principieel punt van maken. De heer Van Liempd heeft gelijk dat aangegeven is dat als er een versmarkt zou komen het een op zichzelf staand verhaal zou kunnen zijn zonder steun van de provincie. Dat zou ik toejuichen, maar niet alleen vanwege de financiën maar vooral ook vanwege de functie die zo'n versmarkt kan vervullen in de eigen omgeving. Ik was nog niet klaar met mijn verhaal. Op een steenworpafstand in Uden zit ook een startupfabriek. Je kunt wel overal in elke plaats zoiets bedenken, maar op een gegeven moment houdt het een keer op met dat soort functies vlakbij elkaar te realiseren. De gemeente heeft heel duidelijk aangegeven daar wel mee bezig te zijn en daaraan grote prioriteit te willen geven, maar wij moeten afwachten of dat gaat lukken. Dat heeft de gedeputeerde ook gezegd. Het moet parallel gezien worden. Natuurlijk kun je daar grote waarde aan hechten en dat doet de gemeente ook, maar je kunt de andere optie niet helemaal opzijshuiven. Dat soort trajecten kun je het beste parallel gezien. Je moet naar bevind van zaken kunnen handelen. Dat heeft de gedeputeerde in eerste termijn ook aangegeven.

De heer **Van Liempd** (PvdA): De heer Brenninkmeijer en ik verschillen toch van mening over de potentie van de stad Oss. Als er met provinciale steun voor wordt gekozen om in te zetten op een creatieve c.q. culturele ontwikkeling...

De **voorzitter**: Mijnheer Van Liempd, graag een korte interruptie en geen betoog.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Als de provincie daarop wil inzetten en sturen, is zo'n tweede optie helemaal niet nodig, zeker niet als dat commercieel kan.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): In de stukken staat dat het gaat om startende ondernemers in combinatie met een horecafunctie. Dat ligt nu voor. Het is niet iets waartoe wij besluiten. Wij hebben GS gevraagd om aan te geven waarin zij denken als

het verder gaat met die herontwikkeling. Voor de kantoorvilla is het duidelijk. Die is verhuurd. Voor de sheddaken was dat nog niet uitgekristalliseerd toen wij daar een bezoek brachten. Het meest uitgekristalliseerde voorstel was op dat moment startende ondernemers in combinatie met horeca. De gemeente is bezig om goed te onderzoeken of er voldoende belangstelling en draagvlak is binnen de gemeente Oss. Ik neem aan dat dit onderzoek nog niet tot een besluit heeft geleid, anders hadden wij dat hier wel gehoord. De gemeente heeft echter ook gezegd dat er naar andere mogelijkheden gekeken wordt. Ik denk dat dit alleen maar verstandig is.

De heer **Hageman** (D66): Hoe ziet de heer Brenninkmeijer de toegevoegde waarde van de provincie op het moment dat er volgens zijn voorkeur een versmarkt komt met een sluitende exploitatie en bovendien de kantoorvilla die commercieel is ontwikkeld, voor 100% verhuurd wordt?

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Dat zijn twee vragen. Als de sheddaken op die manier zelfstandig kunnen worden gerestaureerd en die functie voldoende draagkrachtig is om zonder provinciale steun te functioneren, is er uiteraard geen provinciale steun nodig. Dat besluiten wij vandaag ook niet. Vandaag geven wij GS de mogelijkheid om in voorkomend geval mee te doen. Op het moment dat helder is dat er een partij instapt waarmee het project gedragen kan worden zonder provinciale steun, zijn wij echt niet gek om daarin te stappen.

De tweede vraag betreft die 100%-verhuur. De heer Hageman gaat ervan uit dat daarmee het financiële plaatje van de villa 100% rond is. Als hij de stukken goed leest, ziet hij dat dit helemaal nog niet zo is. Er moet niet alleen voor gezorgd worden dat aan de opbrengstenkant voldoende middelen gegenereerd worden om een deel van de investering te kunnen dekken, maar er is nog steeds sprake van een onrendabel deel. Als wij de huurwaarde loslaten op de marktwaarde van dit moment en dat vergelijken met de herbouwwaarde is er nog een verschil. Dat neemt de heer Hageman niet mee in zijn berekeningen.

De **voorzitter**: Dit punt lijkt mij verschillende malen en voldoende gewisseld.

Mevrouw **Roozen** (SP): Voorzitter. Ook wij brengen het voorstel graag in zijn geheel in behandeling.

De ambtenaren die dit stuk hebben voorbereid, hebben daaraan lange tijd besteed. Zij weten van de hoed en de rand. De leden van Provinciale Staten krijgen op een bepaald moment een pak papier en tegenwoordig krijgen zij de informatie digitaal aangeleverd. Het is dan echter niet altijd meteen duidelijk hoe de werkelijke situatie is. Daarom was het werkbezoek heel zinvol. Het lijkt ons goed om bij een eventueel volgend project in het kader van de erfgoedcomplexen rekening te houden met de voorbereiding die de leden van PS moeten hebben.

Verder is onze fractie er zeker niet voor dat het onderdeel sheddaken gerestaureerd wordt om daarin een of andere supermarkt te vestigen. Als de gemeente hierop zou aansturen, lijkt het ons verstandig om nog eens goed te overwegen of wij daaraan mee moeten doen. Wij zijn er voorstander van om dan een ander besluit te nemen.

De amendementen zullen wij zeker niet steunen.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Voorzitter. Naar aanleiding van de eerste woorden van de gedeputeerde merk ik op, dat er dan naar mijn mening een kerntakendiscussie gevoerd zou moeten worden. Het uitgangspunt is volgens ons niet goed; ondernemend investeren is volgens ons geen kerntaak.

Wij zijn er niet van overtuigd dat het allemaal goed komt met de bodem. De eigenaar is en blijft verantwoordelijk, ongeacht de bestemming die erop ligt. In een wetenschappelijk rapport over bodemverontreiniging bij textielverdelingsbedrijven wordt over Bergoss wel degelijk gezegd dat er vroeger mogelijk lekkages hebben plaatsgevonden. Die betonlaag is pas later gestort. Wie weet wat daar allemaal onder zit? Wij zijn niet overtuigd.

Wij zijn voor gesplitst stemmen over het voorstel, dat sluit een beetje aan bij ons amendement.

Bij besluit I staat: Kantoorvilla Constanza. Constanza is volgens mij de villa waar het museum in heeft gezeten. Dat klopt volgens mij niet.

De **voorzitter**: Wij zullen dat laten checken, mevrouw Frijters.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voorzitter. Ik heb de beantwoording van de gedeputeerde goed beluisterd. Zij gaf aan geen garanties te kunnen geven voor de uiteindelijke in de nieuwbouw van de sheddaken. Op basis van het besluit dat wij vandaag nemen, kan zij volgens mij wel garanties geven over het moment waarop de provincie daarin zal participeren.

Laat heel duidelijk zijn dat de Partij van de Arbeid niet wil dat er door de provincie geparticipeerd wordt op basis van dit besluit als er een versmarkt in dat nieuw te ontwikkelen pand komt. Daar is niet over gesproken in het stuk. Wij hebben alleen tijdens het werkbezoek over die versmarkt gehoord. Wij willen graag de keiharde toezegging dat de provincie niet verder bijdraagt op basis van dit besluit op het moment dat er inderdaad een versmarkt komt in dat pand.

Wij hebben geen bezwaar tegen het splitsen van de stemming. Wij willen geen enkele partij op basis van vorm dwingen om voor onderdelen te stemmen waar zij eigenlijk tegen zijn.

De heer **Heijmans** (SP): Zegt de heer Van Liempd dat daar nooit een versmarkt of supermarkt mag komen met steun van provinciale middelen? Volgens mij zou dat ook niet mogen, want dat is overheidssteun, concurrentievervalsing of wat dan ook. Misschien wil de gedeputeerde ook op deze vraag reageren?

Ik ben het overigens eens met de vraag van de heer Van Liempd over de garantie.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Ik kan op dit moment niet beoordelen of er sprake is van staatssteun. Dat zou ik ook graag horen van de gedeputeerde. Dat doet volgens mij niets af aan het punt dat ik gemaakt heb.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Ik verbaas mij er een beetje over dat hier zo'n principeel punt van wordt gemaakt, in die zin dat wij ook bij andere erfgoedcomplexen waarschijnlijk dat soort functies zullen terugzien. Bij het KVL-complex is zelfs een supermarkt als alternatief genoemd. Bij het CHV-complex komt straks een grote foodexperience waar ook spullen verkocht worden. Waar legt de heer Van Liempd dan de grens?

De heer **Van Liempd** (PvdA): Specifiek bij een versmarkt op deze plek.

De heer **Heijmans** (SP): Ik wil even reageren op de interruptie van de heer Brenninkmeijer. Ik begrijp niet waarom hij dit niet zo'n principieel punt vindt. Wij willen voorkomen dat commerciële bedrijven met elkaar concurreren, terwijl het ene bedrijf geen enkele steun krijgt van de overheid en het andere wel. Dat zou hem toch aan moeten spreken. Ik vind het nogal wat als er straks een ondernemer zit die een paar ton van de provincie heeft gehad terwijl aan de overkant een concurrent het loodje legt met dank aan de provincie. Dat is toch principieel?

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Dat klinkt heel principieel maar dat is het niet. Wij zeggen dat daar startende ondernemers in moeten komen. Dat zijn toch ook gewoon ondernemers? Als zij een lagere huur mogen betalen dan startende ondernemers die daar niet zitten, hebben wij het dan niet over concurrentievervalsing? Zijn startende ondernemers ondernemers of niet?

De **voorzitter**: Ik geef de heer Heijmans de gelegenheid om die vraag te beantwoorden. Daarna wil ik echt terug naar het punt dat op de agenda staat. Dit wordt een heel ander debat en dat was niet de bedoeling.

De heer **Heijmans** (SP): Startende ondernemers zijn bijna-ondernemers. Zij kunnen een duwtje in de rug nodig hebben maar bijvoorbeeld een filiaal van Albert Heijn heeft niet echt een steuntje in de rug nodig van de overheid. Het lijkt mij dat daarin wel enig verschil zit.

De **voorzitter**: De heer Van Liempd is klaar met zijn betoog.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter. Een discussie in deze Staten zou in ieder geval als eindresultaat moeten hebben dat alles een stuk duidelijker wordt. Ik constateer dat dit niet het geval is. Er ontspint zich hier een discussie over de concrete invulling van de zaagtanddaken. Wij gaan zelfs zover dat wij voorwaardelijk willen gaan stemmen. Het lijkt mij een heel lastige discussie worden. De vraag is immers wat wij gaan doen op basis van de voorliggende informatie. Naar ons idee zijn er twee verschillende voorstellen met nog steeds twee verschillende aanpakken. Naar ons idee is het mogelijk dat er zonder een inbreng van de provincie een sluitende businesscase gemaakt kan worden. Dat is in ieder geval duidelijk geworden bij de kantoorvilla. Daar is de verhuur nu 100%. De businesscase van de commerciële ondernemer die voor eigen last en risico hier is ingestapt, is rond. Ik zie daar geen toegevoegde waarde meer voor de provincie.

Als er bij de zaagtanddaken een commerciële functie mogelijk is die de provinciale inbreng overbodig maakt, vraagt ik mij af waarom daar niet op wordt gemikt.

De provinciale inbreng zou naar mijn idee wel gekoppeld kunnen worden aan het verlenen van staatssteun. De discussie gaat immers over de moeizame scheidslijn tussen staatssteun en investering. Naar het idee van mijn fractie is in dit project de balans onvoldoende gewaarborgd. Wij stemmen tegen als er niet afzonderlijk wordt gestemd.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter. Naar ons idee gaat het alleen maar over de vraag of wij waardevolle gebouwen willen behouden voor Brabant. Wij willen dat, vandaar dat wij ervoor zijn dat de villa behouden wordt. Dat daarvoor via allerlei constructies geld nodig is, daarmee kan ik leven. Maar om iets te behouden wat er niet is, daarmee kan ik niet leven. Er is niets meer over van die sheddaken. Die moeten helemaal herbouwd worden. Dat wordt een retrogebouw, een soort wijkgebouw. Dat is de verantwoording van de gemeente en dat moeten wij niet willen ondersteunen.

Ik ben voor een gesplitste stemming.

Mevrouw **Van Haften-Harkema** (CDA): Voorzitter. Ik wil nog even ingaan op twee punten. Dat betreft allereerst de suggestie van mevrouw Roozen om -- zoals ik die vertaal -- altijd een werkbezoek te verbinden aan het behandelen van een project voorstel. Ik neem die suggestie heel graag over. Ik denk dat dit voor iedereen verhelderend werkt. Mevrouw Roozen en anderen vragen aandacht voor een goede voorbereiding, ook in tijd. Dat is helemaal terecht. Laten wij afspreken dat wij allemaal ons best doen om dat ook in de agenda's voor elkaar te krijgen. Een werkbezoek moet niet tot extra vertraging leiden maar juist tot extra duidelijkheid en versnelling.

Vervolgens kom ik bij mevrouw Frijters. Zij heeft gezegd dat ondernemend investeren geen kerntaak is. Dat mag zij best vinden, maar de Staten hebben anders besloten. Die hebben besloten om op deze manier om te gaan met de erfgoedcomplexen en de investeringen daarvoor. Zij hebben daarbij een duidelijke kaderstelling afgesproken, eerst in 2010 bij het principebesluit en vervolgens nogmaals in 2011 om dat wat nader te focussen. Er is afgesproken dat de Staten toetsen of de voorstellen van het college binnen die kaders passen. Dat lijkt mij een normale rolverdeling. De kaderstelling betreft het behouden van erfgoed -- dat is het eerste en bijna enige doel -- door er een nieuwe functie mogelijk te maken die ervoor zorgt dat het monument exploitabel is. Het is niet altijd mogelijk om op voorhand aan te geven wat die functie is. Wij hebben al verschillende investeringen gedaan waarbij wij nog geen idee hebben welke functie erin komt. Bij sommige investeringen zijn er al verder uitgewerkte plannen. Volgens mij betreft de kaderstelling vooral het feit dat er een nieuwe functie kan komen, natuurlijk met behoud van en respect voor de cultuurhistorische betekenis. Die moet steeds vooropstaan. Dat doen wij binnen de Nederlandse en Europese wetten en regels maar ook binnen onze eigen regels. Het beheerstatuut van het Ontwikkelbedrijf speelt hier een belangrijke rol, maar ook de afspraken die wij maken over het ruimtelijk beleid.

Er is geen sprake van staatssteun als het gaat om het mogelijk maken van een restauratie en dat doen wij door te investeren in deze complexen. Wij investeren in het restaureren van het monument en wel op een zodanige manier dat daarin een nieuwe functie mogelijk is. Een commerciële invulling heeft vooral invloed in onze berekeningen aan de voorkant. Daarop is een verdienmodel te baseren. Als wij de invulling veranderen, veranderen het financiële plaatje en onze risicoafdekking. Dan hebben wij een andere discussie. De kaderstelling waarop de Staten toetsen, geeft heel duidelijk aan wat er mogelijk is in nieuwe functies en hoe wij daarin onze accenten zouden willen zetten. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Mag ik u nog vragen, mevrouw de gedeputeerde, om even in te gaan op de suggestie van mevrouw Frijters dat er een foute verwijzing naar Constanza in het besluit staat?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Sorry, voorzitter, ik kijk even naar de mensen achter mij om dat te checken. De naam klopt inderdaad niet. Zouden wij de naam gewoon mogen doorstrepen? Wij weten immers wat wij bedoelen?

De **voorzitter**: Geeft u even aan wat er precies niet klopt en wat er wel had moeten staan?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): In besluit 1 moet het woord "Constanza" geschrapt worden.

De **voorzitter**: Ik wil het praktisch houden en in de notulen vastleggen dat de opmerking van mevrouw Frijters correct was, dat er een foute verwijzing in de eerste titel staat en dat wij nu hebben vastgesteld dat wij die moeten lenen als stond het woord "Constanza" daar niet in. Exit Constanza!

Ik heb straks de vraag voorgelegd of de Staten de door D66 voorgelegde koers om gesplitst te stemmen, zouden steunen. Toen was er geen reactie en heb ik blijkbaar te snel een conclusie getrokken. Ik heb nu uit de bijdragen geconcludeerd dat daarvoor geen meerderheid is. Ik stel daarom nu voor dat wij het voorstel als één geheel in stemming brengen. Ik herhaal dat eerst amendement A2 in stemming komt en daarna amendement A1 vanwege de verstrekkendheid.

Ik merk nog op dat door de gedeputeerde is toegezegd dat zij in voorkomende gevallen voorafgaand aan de bespreking van een Statenvoorstel over een cultuurhistorisch complex een bezoek ter plaatse zal organiseren.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voorzitter. Ik wil graag tien minuten schorsing.

De **voorzitter**: Ik kan niet anders dan u dat toestaan.

De vergadering wordt van 11.25 uur tot 11.35 uur geschorst

De **voorzitter**: Wij gaan nu over tot de stemming en beginnen met amendement A2.

In stemming komt amendement A2

De heer **Kouthoofd** (VVD): Tegen.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Roozen** (SP): Tegen.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Voor.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voor.

Voorzitter. Wij waren heel graag meegegaan in de herontwikkeling van de sheddaken als daarin een functie zou komen die niet door markt kon worden opgepakt. Nu wij die zekerheid niet krijgen, gaan wij hier niet in mee.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, D66 en GroenLinks tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A1

De heer **Kouthoofd** (VVD): Tegen.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Roozen** (SP): Tegen.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Voor.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt besluit 01/14B

De **voorzitter**: Ik herhaal nog even voor de notulen dat in het eerste besluit het woord "Constanza" weggevallen is.

De heer **Kouthoofd** (VVD): Voor.

De heer **Brenninkmeijer** (CDA): Voor.

Mevrouw **Roozen** (SP): Voor.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Tegen.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

Hoewel D66 een groot voorstander is van behoud van industrieel erfgoed, is de voorliggende businesscase onvoldoende uitgewerkt om de noodzakelijke toegevoegde waarde van de provincie aan te tonen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

Dit voorstel is uitgebreid in de commissie besproken. Mijn fractiegenoot Patricia Brunklaus heeft toen laten weten dat wij het zeer sympathiek vinden. Wij zijn dan ook blij dat het wordt aangenomen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

Wij zijn wel voor het onderdeel dat betrekking heeft op de villa.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PvdA en GroenLinks voor dit besluit hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Vragenuurtje: Enexis

De **voorzitter**: Ik stel voor nu door te gaan met het vragenuurtje en te proberen de vergadering voor de lunch af te ronden. Dat zou toch een keertje moeten lukken!

Zoals reeds gezegd, zijn er drie onderwerpen aangemeld voor het vragenuurtje. Ik heb ook aangegeven dat wij vanochtend hebben afgesproken dat de vragen soms gecombineerd kunnen worden met het indienen van een eerder aangekondigde motie over datzelfde onderwerp.

Wij beginnen met de vragen van de heer Leenders van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter. Sinds 1 januari 2013 geldt de Wet normering topinkomens (WNT), waarin wordt bepaald dat functionarissen in overheidsorganisaties en ook in semioverheidsorganisaties niet meer mogen verdienen dan 130% van het salaris van de minister-president. Het kabinet is voornemens deze norm per 1 januari 2015 te verlagen naar 100%.

Enexis is een overheidsgedomineerd bedrijf; een bedrijf waarvan de provincie voor ruim 30% aandeelhouder is. De raad van commissarissen van Enexis is van mening dat functionarissen binnen Enexis gelijk beoordeeld dienen te worden als functionarissen binnen TenneT/Gasunie. Dit kan een verdubbeling van de WNT-norm betekenen. Wij hebben daarom enkele vragen:

1. Bent u op de hoogte van het standpunt van de raad van commissarissen van Enexis over de loonverdubbeling voor topfunctionarissen respectievelijk zijn opvatting daarover?
2. Bent u het met ons eens dat een dergelijke loonverdubbeling ingaat tegen de maatschappelijke opvattingen over dit type beloningsbeleid in (semi)overheidsbedrijven en tegen de Wet normering topinkomens? U wilt ons vast de reden wel vertellen als u deze opvatting niet met ons deelt.
3. Bent u bereid om in de eerstvolgende vergadering van aandeelhouders, op 21 maart aanstaande, actief aan de raad van commissarissen van Enexis te laten weten dat de provincie Noord-Brabant dit beloningsbeleid dat tegen de Wet normering topinkomens ingaat, afkeurt? Als u dat niet actief wilt doen, wat is de reden daarvoor?
4. Bent u bereid om in de eerstvolgende vergadering van aandeelhouders, op 21 maart aanstaande, de verwachting uit te spreken dat de raad van commissarissen van Enexis zich houdt aan de norm van de Wet normering topinkomens? Zo nee, waarom bent u daartoe niet bereid?

Die laatste vraag hoeft u wat mij betreft niet meer te beantwoorden omdat inmiddels de minister heeft laten weten dat Enexis valt onder de WNT, dus de raad van commissarissen kan dat helemaal niet willen. Het gaat ons nu vooral om de houding van die raad.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Voordat ik de vragen beantwoord, zal ik eerst de feitelijke situatie schetsen en het vertrekpunt aangeven. In 2011 is door de algemene vergadering van aandeelhouders unaniem een nieuw salarisbeleid vastgesteld voor Enexis dat volledig maar dan ook werkelijk volledig gebaseerd is op de normen van de Wet normering topinkomens. De raad van commissarissen houdt zich daar con amore aan. Dat geldt ook voor het beloningsbeleid. Ik wijs erop dat met name de beloning van de voorzitter van de raad van bestuur die inmiddels vertrokken is, mede door dit besluit van de aandeelhouders, op vrijwillige basis fors teruggebracht is naar de norm van de WNT, zoals de heer Leenders zegt: de oude balkenendenorm.

In het regeerakkoord staat dat de regering voornemens is om de Wet normering topinkomens niet langer te baseren op de balkenendenorm maar op het ministerssalaris. Daarover gaat dus de hele discussie. De minister heeft de raad van commissarissen van Aleander en van Enexis gevraagd hem te adviseren hoe hij daarin moet handelen. De raad van commissarissen is niet uit op een loonverdubbeling, absoluut niet, maar wil de huidige normering topinkomens handhaven die voor netwerkbedrijven van toepassing is, geen dubbeltje erbij. Het grote probleem is namelijk dat er in Nederland sprake is van een zeer ongelijk speelveld. De totale balans van de Gasunie is minder omvangrijk dan die van Enexis, bovendien is de Gasunie voor 100% in handen van het ministerie van Financiën. TenneT is veel kleiner dan Enexis en is ook voor 100% in handen van Financiën. Bij beide bedrijven gelden heel andere salarissen die helaas vele malen hoger zijn dan welke normering topinkomens ook. Daarvan heeft de raad van commissarissen

van Enexis en Aleander enorm veel last. Dat heeft geleid tot het vertrek van de volledige raad van bestuur. Topfunctionarissen worden regelmatig door headhunters benaderd om bij andere overheidsbedrijven te komen werken. De raad van commissarissen van Enexis en Aleander heeft maar één doelstelling, namelijk de minister erop te attenderen dat er sprake moet zijn van een gelijk speelveld. Dat zal waarschijnlijk niet bereikt worden, want ik denk dat minister niet zal besluiten tot het overrulen van zijn collega van Financiën en de salarissen van functionarissen van Gasunie en TenneT fors zal gaan verlagen. De minister kan wel besluiten om de huidige normering die de aandeelhouders unaniem in 2011 hebben vastgesteld, te handhaven voor Enexis en Aleander. Daar gaat de discussie over, niet meer en niet minder. Zo is de situatie.

Enexis heeft een enorm balanstotaal. Er moet jaarlijks meer dan 135 miljoen euro dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. U begrijpt dat dit een ongelooflijk groot bedrijf is en de raad van commissarissen maakt zich heel grote zorgen dat door het ongelijke speelveld de continuïteit van het management en de bedrijfsvoering in gevaar is. Daar gaat het om.

Wij zijn inderdaad op de hoogte van het standpunt van de raad van commissarissen. Dat standpunt gaat niet over een loonverdubbeling. De raad wil de huidige normering van de WNT handhaven en zorgen voor een gelijk speelveld.

De tweede vraag is of wij het ermee eens zijn dat een dergelijke loonverdubbeling ingaat tegen maatschappelijke opvattingen. Ons antwoord is ondubbelzinnig "ja". Daar is het ons ook helemaal niet om te doen. Het gaat om het handhaven van de huidige situatie.

Bent u bereid Enexis te laten weten dat de Wet normering topinkomens van toepassing is? Dat was zo, dat is zo en dat blijft zo. De raad van commissarissen van Enexis zal natuurlijk uitspraken die door Den Haag gedaan worden, volledig respecteren. Nogmaals, er ligt ook een uitspraak van de AVA (algemene vergadering van aandeelhouders) aan ten grondslag. Die oproep is dus eigenlijk overbodig.

Hetzelfde geldt voor vraag 4. Het standpunt is zeer helder. Dat geldt voor alle aandeelhouders, met uitzondering van de Vegan: de noordelijke gemeenten. Zij vinden dat een nog verdere verlaging van de inkomens noodzakelijk is waardoor de verschillen met andere spelers in de markt die ook voor 100% van de overheid zijn, gigantisch veel groter gaan worden. Dat lijkt ons voor de continuïteit van de bedrijfsvoering van deze grote onderneming geen goede zaak.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter. Wij hadden dit antwoord verwacht van de gedeputeerde. Wij zijn daardoor niet overtuigd. Dat is spijtig. Burgers moeten de broekriem aanhalen. Zij betalen de rekening. Topfunctionarissen gaan er met de buit vandoor. Dat is voor ons een brug te ver. Sterker, een overheidsgedomineerd bedrijf als Enexis zou een proactieve rol mogen innemen in het zo snel mogelijk dempen van de beloning van medewerkers tot aan de WNT-norm. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het niet om de balkenendenorm gaat maar om de maatregel vanaf 1 januari 2015 geldt. Dat is voor ons net zo waardevol.

Enexis wil een uitzondering zijn in het kader van de WNT. Dat kan betekenen -- dat wil niet zeggen dat het zo is -- dat een inkomen daar het dubbele is van het maximum van €144.000, want dat is van toepassing op TenneT en Gasunie. Wij zijn van mening dat de aandeelhouders, waaronder de provincie, de raad van commissaris van Enexis hierop moeten aanspreken. Dat is wat wij vragen.

Enexis wil eenzelfde positie als TenneT en Gasunie. De gedeputeerde heeft al aangegeven dat TenneT en Gasunie niet onder de WNT vallen omdat zij niet onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vallen maar onder die van de minister van Financiën. Zoals de gedeputeerde weet en dat ook in de media kan lezen, doet ook de minister van Financiën er alles aan om topinkomens van deze orde naar beneden bij te stellen. Ook bij TenneT en Gasunie gebeurt dat of zal dat gaan gebeuren.

Wij delen de visie van de raad van commissarissen en van de gedeputeerde dus niet dat er een concurrentienadeel zou zijn op de arbeidsmarkt en er onvoldoende gekwalificeerde medewerkers te vinden zouden zijn, zoals dat door Enexis en Aleander aan de minister is meegedeeld. Dat argument is van vele kanten vernomen sinds wij het hebben over de topinkomens, onder meer van de zijde van de banken en de zorgsector. Die vinden dat zij ook niet aan de norm zouden moeten voldoen. Wij vinden dat weinig geloofwaardig. Van de enkeling die de hoogte van het salaris als argument gebruikt om niet bij Enexis te willen werken, nemen wij van harte afscheid.

Omdat de antwoorden van de gedeputeerde ons onvoldoende zekerheid geven over het signaal vanuit de provincie naar de raad van commissarissen van Enexis, wil ik namens mijn fractie een motie indienen. De overwegingen en constatering die ik zojuist heb genoemd, staan in de motie. Het dictum luidt:

"dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- in de eerstvolgende vergadering van aandeelhouders Enexis, of terstond in een brief, aan de raad van commissarissen Enexis te laten weten dat de provincie Noord-Brabant de opvatting van de raad van commissarissen die tegen de Wet normering topinkomens ingaat, afkeurt,"

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Door het lid Leenders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 14 maart 2014, overwegende dat:

- een periode van crisis ons land treft;*
- overheden fors bezuinigen en vragen van burgers de broekriem aan te halen;*
- diezelfde burgers hun rekening betalen aan Enexis en het in een dergelijk tijdsgewricht geen pas geeft om voor de beloning een uitzonderingspositie toe te kennen aan de topfunctionarissen binnen een overheidsgedomineerd bedrijf als Enexis;*
- dit standpunt van Enexis ingaat tegen de maatschappelijke opvattingen over dit type beloningsbeleid in (semi)overheidsbedrijven en tegen de Wet normering topinkomens, constaterende dat:*
 - sinds 1 januari 2013 de Wet norming topinkomens (WNT) van toepassing is, waarin wordt bepaald dat (top)functionarissen in (semi)overheidsorganisaties niet meer mogen verdienen dan 130% van het salaris van de minister-president;*
 - het Kabinet voornemens is deze norm per 1 januari 2015 te verlagen naar 100%;*
 - Enexis een overheidsgedomineerd bedrijf is en de provincie Noord-Brabant aandelen bezit van Enexis;*
 - de raad van commissarissen (RvC) van Enexis van mening is dat functionarissen binnen Enexis gelijk beoordeeld dienen te worden als functionarissen binnen*

TenneT/GasUnie, en derhalve een uitzonderingspositie vraagt bij de minister van BZK;

- *dit een verdubbeling van de WNT-norm kan betekenen, dragen het college van Gedeputeerde Staten op:*
- *in de eerstvolgende vergadering van aandeelhouders Enexis, of terstond in een brief, aan de RvC Enexis te laten weten dat de provincie Noord-Brabant de opvatting van de RvC die tegen de Wet normering topinkomens ingaat, afkeurt, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M1.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik ben het van harte met het betoog van de heer Leenders eens. Topinkomens moeten genormeerd worden, maar ik zou de heer Leenders willen vragen om zijn oproep enigszins uit te breiden naar zijn collega's in het Europese Parlement die afgelopen week hebben ingestemd met een verhoging van de salarissen van de ambtenaren bij de EU. Het salarisoniveau aldaar is het dubbele van de Nederlandse topinkomens.

De heer **Leenders** (PvdA): Gisteravond keek ik naar PowNews. Dat was daar namelijk een item. Ik verbaasde mij daarover en ben op internet gaan zoeken naar de motivering hieronder maar heb die niet kunnen vinden. Ik ken die dus niet. Ik wil daarover pas een uitspraak doen als ik die ken. Ik schrok er wel een beetje van. Nadat ik heb kunnen nadenken over de overwegingen die mijn fractie in het Europees Parlement heeft gehad, wil ik dat zeker van u overnemen, mijnheer Van Hattem.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter. Ik hoor graag de Partij van de Arbeid pleiten voor de Brabantnorm. Ik hoorde de heer Leenders echter ook iets zeggen dat door de gedeputeerde in zijn antwoord heel anders werd voorgespiegeld. Ik wil graag helderheid over de positie van de raad van commissarissen.

De **voorzitter**: Ik weet dat de gedeputeerde staat te springen om te antwoorden. Omdat deze onduidelijkheid moet worden opgehelderd, geef ik hem graag het woord.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Fijn dat ik die gelegenheid krijg want ik vind het vervelend dat mijn uitspraak kennelijk verkeerd wordt uitgelegd of begrepen door de heer Leenders. Ik herhaal dat de raad van commissarissen unaniem is voor de Wet topinkomens. De aandeelhouders zijn unaniem voor de Wet normering topinkomens. Dat hebben wij bekrachtigd in een vergadering in 2011. Er is geen enkele aandeelhouder -- ik herhaal: geen enkele aandeelhouder -- die erop uit is om de salarissen zodanig te verhogen dat zij daarmee vergelijkbaar zijn met andere overheidsbedrijven als TenneT en Gasunie. Dat geldt ook voor de raad van commissarissen. Het enige dat men zegt: houdt de huidige norm van de WNT vast, want het spanningsveld is al groot. Bij Gasunie en TenneT worden er salarissen betaald die twee keer zo hoog zijn als die bij netwerkbedrijven die ook in overheidshanden zijn, die veel groter zijn en waar sprake is van veel meer financiële consequenties. Laat dat gat niet groter worden. Niemand pleit dus voor salarisverhoging, noch de raad van commissarissen noch de aandeelhouders. De raad van commissarissen doet een beroep op de minister om de huidige normering

die unaniem is vastgesteld in 2011, te handhaven omdat anders het concurrentieveld voor de netwerkbedrijven in Nederland wel heel erg slecht wordt. Dat is wat er speelt, niet meer en niet minder!

De heer **Leenders** (PvdA): Die mogelijkheid is er natuurlijk ook nog. Ik heb de heer Pauli horen zeggen dat de raad van commissarissen van Enexis zich wil houden aan de oude norm van de WNT. Die norm is vergelijkbaar met de balkenendenorm. Ik heb het over de verlaging van de WNT-norm naar 100% van het ministersalaris per 1 januari 2015. Ik wijs even op een brief van Enexis en Aleander waarin duidelijk wordt gevraagd om een uitzonderingspositie en waarin de argumenten worden opgesomd die ik zojuist heb genoemd. Sterker nog, er wordt niet alleen voor de raad van bestuur, voor topfunctionarissen en medewerkers een uitzondering gevraagd, maar zelfs ook voor de raad van commissarissen zelf. Dat is voor mij reden genoeg om deze motie in te dienen en het college te vragen om onze afkeuring te laten blijken.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Het standpunt van de raad van commissarissen is om de huidige normering gewoon te laten voortbestaan. Nu wordt er voor vergelijkbare functies meer dan een dubbel salaris betaald door, mind you, 100% overheidsbedrijven. Als de normering verder zakt, betekent dit dat er bij Enexis en Attero, bedrijven met miljarden balansresultaat, de salarissen 30% tot 35% minder zullen zijn dan die voor een vergelijkbare functie bij andere overheidsbedrijven. Nogmaals, niemand is er op uit om de leden van raad van commissarissen of van de raad van bestuur er ook maar één eurocent bij te geven, men is erop uit om de huidige situatie te handhaven. Ik ben niet voor topsalarissen en ik ben voor de Brabantnorm, maar dat is nodig want anders wordt de concurrentiepositie van een bedrijf dat ons jaarlijks meer dan 50 miljoen euro aan exploitatie-inkomsten moet geven, uitermate kwetsbaar. Ik kan u niet alles vertellen, maar ik kan u wel vertellen hoe groot de verloopcijfers zijn en hoe moeilijk het is om het huidige management vast te houden. Dat ligt aan het feit dat Den Haag een ongelijk speelveld creëert waarbij door de eigen overheidsbedrijven zoals Gasunie en TenneT aanzienlijk hogere salarissen worden verstrekt. Wij ontraden derhalve de motie. Het zou slecht zijn voor de toekomst van het bedrijf.

In stemming komt motie M1

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Voorzitter. Gehoord de uitleg van de gedeputeerde stemmen wij tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

Voorzitter. De CDA-fractie is voor de Brabantnorm. Dat mag bekend zijn, want daar waren wij initiatiefnemer van. Wij willen echter ook voor Enexis een gelijk speelveld. De Partij van de Arbeid heeft zowel in het kabinet als in de Kamer nog heel wat te doen om dat te bereiken.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

Voorzitter. De SP had er graag wat langer over nagedacht en wat beter naar willen kijken om duidelijkheid te krijgen. Op deze manier wordt het vragenuurtje gebruikt om moties

over een niet geagendeerd onderwerp in te dienen. Ik stem voor alle zekerheid maar voor de motie omdat ik tegen belachelijk hoge salarissen ben.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

Voorzitter. Wij hopen dat de PvdA zich naast deze motie ook nog wil inzetten om de collega's in het Europese Parlement aan te sporen tot salarisverlagingen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Tegen.

Voorzitter. D66 was al tegen de Brabantnorm. Wij zijn voor de balkenendenorm en wij willen het speelveld zo gelijk mogelijk houden om ook in Brabant de goede mensen te krijgen.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, D66 en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij met 28 stemmen tegen en 26 stemmen voor is verworpen.

Vragenuurtje: drugsafval

De **voorzitter**: De tweede vraag in dit vragenuurtje gaat over drugsafval. Ik geef het woord aan de heer Kuijken en, zoals daarstraks al aangekondigd, meteen daarna aan de heer Van der Wel. Wij hebben deze zaak samengevoegd.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. GS hebben zich onlangs via gedeputeerde Van den Hout sterk gemaakt voor een waarborgfonds ter bekostiging van het opruimen van drugsafval. Het CDA heeft heel veel waardering voor dit initiatief en voor de moeite die heer Van den Hout daarin heeft gestopt. Wat ons betreft gaat hij hiermee onverminderd door.

De middelen voor dat waarborgfonds zouden moeten komen uit de opbrengsten van de Pluk-ze-wetgeving. Bij deze regeling wordt uitgerekend hoeveel een veroordeelde crimineel aan zijn illegale praktijken heeft verdiend. Dat geld gaat dan naar de staatskas. Wat is de huidige stand van zaken? De woordvoerder van de verantwoordelijke minister, de heer Opstelten, heeft gezegd dat het geld van de Pluk-ze-wetgeving niet zomaar te gebruiken is voor een waarborgfonds voor slachtoffers van dumping van drugsafval. Toch vinden wij dat er zo'n fonds moet komen. Het is natuurlijk super onrechtvaardig dat de eigenaren van de terreinen opdraaien voor de schade die het dumpen van drugsafval veroorzaakt.

Wat is de gedachtenlijn? Als je kunt uitrekenen hoeveel een crimineel heeft verdiend, weet je ook wat hij grosso modo heeft geproduceerd. Als je dat weet, weet je ook hoeveel afval hij heeft veroorzaakt. Als de crimineel niet kan aantonen dat hij het afval netjes heeft verwerkt, mag je aannemen dat het gedumpt is. Het is niet meer dan normaal dat deze lieden verantwoordelijk worden gehouden voor de schade die zij veroorzaken. Daarom hebben wij de volgende vragen aan GS.

1. Is het volgens GS wenselijk dat er een aanvullende schadevergoeding ingevorderd wordt boven op de Pluk-ze-wetgeving voor het saneren van drugsafval?
2. Kunnen GS er bij de minister op aandringen deze mogelijkheid te onderzoeken en zo mogelijk snel uit te voeren?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Het is duidelijk dat de provincie zich inzet voor het aanpakken van de drugsproblematiek. Dat hebben wij kunnen lezen op de website. De provincie is kartrekker van de werkgroep die oplossingen bedenkt en uitvoert om de drugsproblematiek in algemene zin aan te pakken. In het project Samen sterk in het buitengebied wordt er geld gereserveerd voor onder meer de veldpolitie en opsporingsambtenaren. Dat project loopt al langer maar toch zijn er nog verontrustend veel dumpingen en lijkt het aantal alleen maar toe te nemen. De provincie heeft in het kader van dat project de gemeenten gevraagd om een bijdrage van €7500 per jaar. Veel gemeenten willen niet bijdragen. Zelf stopt de provincie €500.000 in het project. Dat is een aanzienlijk bedrag. Hoeveel uren daadwerkelijk toezicht krijgen wij daarvoor terug?

Op 10 december 2013 schreef het college aan Provinciale Staten dat de toezichthouders van provincie, gemeenten, waterschappen en terreinbeheerders onze ogen en oren zijn op straat en in het buitengebied. Zij kunnen een grotere rol vervullen bij het signaleren van kenmerken die mogelijk te maken hebben met de drugsproblematiek in de breedste zin van het woord. Drugsafval en drugsproblematiek staan nu op de agenda van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO). Dit platform speelt een rol bij de prioritering van handhaving en toezicht in de provincies. Met de motie die wij samen indienen met D66, GroenLinks, de PVV, 50PLUS en de OSN vragen wij het college welke mogelijkheden er zijn om als provincie extra middelen in te zetten om het aantal drugsdumpingen terug te brengen.

De **voorzitter**: Door de leden Van der Wel, Kap, Mondriaan, Bouwman, Van den Berg en mw. Spierings wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 14 maart 2014
constaterende dat:*

- *het afgelopen jaar veelvuldig drugsafval is gedumpt op meerdere plekken in Noord-Brabant;*

overwegende dat:

- *het dumpen van drugsafval kan leiden tot ernstige tot zeer ernstige schade aan het milieu en hoge kosten voor verwijdering van het afval en herstellen van milieuschade;*
- *Noord-Brabant de provincie is waarin de meeste vondsten worden gedaan van gedumpt drugsafval en het niet in de lijn der verwachting ligt dat het aantal dumpingen van drugsafval binnen afzienbare tijd zal dalen;*

dragen Gedeputeerde Staten op:

- *te onderzoeken welke extra inzet de provincie Noord-Brabant kan plegen om het aantal dumping van drugsafval zo snel mogelijk te verminderen;*
- *Provinciale Staten hierover uiterlijk op 1 juli 2014 te informeren, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M2.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Het CDA vraagt of het mogelijk en zinvol is om te kijken of wij extra schadevergoeding kunnen eisen om daarmee het opruimen van drugsafval te financieren.

Als iemand op heterdaad betrapt wordt op een dumping kan de benadeelde partij, in dit geval de grondeigenaar, voor dat geval een schadevergoeding eisen van de crimineel die dan voor de rechter staat. De rechter kan daarvoor ook doorverwijzen naar een civiele procedure. Dan kan de benadeelde partij een civiele procedure beginnen tegen degene die de drugs gedumpt heeft.

Er is geprobeerd om de Pluk-ze-wetgeving (het ontnemen van criminele winsten) toe te passen op mensen die drugs dumpen. De rechter heeft gezegd dat er geen legale mogelijkheden zijn om dit afval kwijt te raken en dus gebeurt het illegaal. Er is geen financieel voordeel voor de crimineel om het illegaal te doen, omdat legaal dumpen niet mogelijk is. De Pluk-ze-wetgeving gaat ervan uit dat criminele winsten afgeroomd worden.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik snap wel waarom een crimineel het niet legaal doet, maar dat kan wel. Natuurlijk gaat er bij een grote afvalverwerker een belletje rinkelen als er plotseling iemand komt met een busje met chemisch afval. Dan zou men toch moeten kunnen zeggen: je hebt zo veel geproduceerd, waar is dat afval gebleven? Als iemand dat niet kan aantonen, heeft hij het blijkbaar illegaal gedumpt.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat kunnen wij zo vinden, maar de rechter denkt daar anders over. Er is inmiddels jurisprudentie over. Stel dat je iemand op heterdaad betrapt als hij afval aan het dumpen is, dan zijn het meestal de stumpers in de hele lijn. Over het algemeen zijn het kale kippen waarvan niet te plukken valt. Je kunt zo'n crimineel wel veroordelen tot het betalen van €70.000 schoonmaakkosten, maar dat geld haal je nooit binnen. Als er een drugslaboratorium wordt opgerold, is de Pluk-ze-wetgeving volledig van toepassing. Daar is sprake van forse veroordeling. Er gaat veel geld van dit soort criminelen naar het ministerie van Financiën. Wij willen dat een deel daarvan besteed wordt aan het opruimen van het afval en dat hebben wij ook voorgesteld aan de minister van Veiligheid en Justitie.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik denk dat de heer Kuijken daarop doelt. Als een drugslab wordt opgerold, gaat het erom of de laborant kan verklaren waar het drugsafval is. De vraag is dus of er een omgekeerde bewijslast mogelijk is en of er richting de Kamer pogingen zijn ondernomen om de wet zodanig in te richten dat wij die lui alsnog te grazen kunnen nemen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja en nee. Het kan als je tijdens het proces tegen een drugslaborant kunt aantonen welk afval en hoeveel hij waar en wanneer heeft gedumpt.

In Nederland kan gelukkig niet zomaar worden aangenomen dat iemand afval illegaal heeft gedumpt omdat wij het niet meer kunnen terugvinden.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik snap dat wij deze juridische discussie hier niet kunnen voeren. Als je financiële middelen kunt terugvorderen op basis van wat iemand geproduceerd heeft en blijkbaar geld daaraan verdiend heeft, zou je ook kunnen aantonen dat er afval geproduceerd is. Dat kan iedereen op zijn klompen aanvoelen. Ik sluit mij aan bij de heer Van den Berg dat het niet om de dumpingen gaat maar om de laboranten, want zij produceren het afval. De gedeputeerde zei dat vooral de stumpers tegen de lamp lopen.

De **voorzitter**: Mijnheer Kuijken, nu wordt het weer een heel betoog. U hebt een korte interruptie met daarin eventueel een nadere vraag. De gedeputeerde heeft volgens mij begrepen wat u bedoelt.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik verbaas mij hier een beetje over. Ik ben ondernemer. Als ik de helft van mijn btw niet opgeef, wil de Belastingdienst toch graag weten waar die gebleven is. Er moet toch wetgeving komen waardoor je kunt vragen waar het afval is.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik heb die vraag beantwoord. Als een laborant voor de rechter staat en je wilt hem ook beschuldigen van het dumpen van drugs, is er sprake van een apart delict waarvoor bewijs moet worden aangedragen meer dan "u zult wel afval hebben gehad."

De heer Van den Berg kan het daarmee niet eens zijn en dat hoeft ook niet -- misschien ben ik het daarmee ook niet eens -- maar als de rechters in Nederland er zo over denken en dat de jurisprudentie is, moeten wij daarmee leven. Bovendien is dat helemaal niet het probleem. Er wordt meer dan genoeg pluk-ze-geld van drugslaboranten afgepakt om het opruimen van het afval in Brabant te kunnen betalen. Het gaat erom dat een deel van het geld dat wordt afgenomen, wordt bestemd voor het opruimen van drugsafval. Die vraag ligt voor bij het ministerie van Veiligheid en Justitie.

De **voorzitter**: Dat punt is voldoende gewisseld. De heer Van der Wel krijgt nog de gelegenheid om zijn vraag te stellen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Afgezien van de vraag of iemand die dumpst kapitaalkrchtig is, vraag ik de gedeputeerde of zo'n dumping op grond van de Algemene Politieverordening (APV) meteen bestraft kan worden met een boete.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja, maar niet via de APV. Dat gebeurt via wetgeving. Er staan straffen op het dumpen van afval. Daarom moet zo iemand ook voor de rechter verschijnen.

Voor het waarborgfonds is niet alleen de medewerking van het ministerie van Veiligheid en Justitie nodig -- de eerste signalen zijn dat men het daar wel ziet zitten -- maar ook die van Financiën. Daarmee hebben wij al iets te regelen, misschien kunnen wij dan ook meenemen dat wij willen dat een deel van het geld teruggaat naar het opruimen van het afval.

In tegenstelling tot wat de heer Van der Wel in zijn betoog zegt, wordt met de motie niet om extra middelen gevraagd maar om extra inzet van de provincie Noord-Brabant om het aantal dumpingen en de drugsafval zo mogelijk te verminderen. Deze motie was een jaar geleden misschien nog zinvol geweest. Inmiddels kunt u echter op uitzending.nl zien hoe wij deze hebben uitgevoerd.

De heer **Van den Berg** (PVV): In april vorig jaar heeft de PVV dit onderwerp aangezwengeld. Toen was het al een plaag. De gedeputeerde is gekomen met een plan van aanpak en heeft toen toegezegd het aantal drugsdumpingen binnen een jaar met de helft terug te brengen. Wij hebben dus nog een maand. Ik ben benieuwd of hij daarin denkt te slagen komende maand en wat hij denkt te doen als het de verkeerde kant uitgaat? Ik ben sowieso niet blij van wat er op dit moment gebeurt in het buitengebied. Economisch mag het dan fantastisch gaan met mooie prijzen, maar wij zien een toename van 50% in het aantal ladingdiefstallen langs de snelwegen. Het is een grote olievlek van drugsdumping. Wat gaan wij doen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Wij hebben inderdaad het plan van aanpak ingezet met het streven om het aantal dumpingen te halveren. Ik denk niet dat wij dat volgende maand gaan halen en wel om twee redenen. Omdat wij er beter naar kijken wordt er meer geregistreerd en zien wij in de statistieken meer dumpingen.

De heer **Van den Berg** (PVV): Zegt de gedeputeerde dat voor die tijd de dumpingen niet geregistreerd werden? Hoor ik dat goed?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Precies, een van de problemen was dat de dumpingen niet allemaal hetzelfde behandeld werden en niet op dezelfde manier werden geregistreerd, waardoor wij er slecht zicht op hadden. Dat is nu verbeterd in dit plan van aanpak. Er wordt op een uniforme manier omgegaan met drugsdumpingen. De bedoeling is dat dit bij het terug Rechercheren door de politie ertoe leidt dat er meer drugslaboratoria gevonden worden en tot het aanhouden van drugslaboranten. Omdat alle mensen die betrokken zijn bij Samen sterk in het buitengebied, en dat zijn er duizenden, meer gaan letten op illegaal dumpen, verwachten wij dat criminelen eieren voor hun geld zullen kiezen en dat spul niet meer dumpen in die gebieden waar deze mensen actief zijn.

De heer **Van der Wel** (PvdD): In Samen sterk in het buitengebied investeert de provincie €500.000. Hoeveel uren extra zijn er in het buitengebied gekomen voor toezicht en handhaving?

Ik hoop dat de gedeputeerde de motie wil lezen in de geest van wat er staat en niet zegt dat er vorig jaar al een plan was en er nu extra inspanning wordt gepleegd. Ik vind dat een motie gelezen moet worden niet naar de letter maar naar de geest om recht te doen aan indieners. Ik vind het flauw om de motie af te doen met: "Wij doen al zo veel." Dat is klaarblijkelijk niet het geval want Brabant is wekelijks in het nieuws als de provincie waar het meest drugsafval wordt gedumpt.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat is geen provinciaal beleid maar de werkelijkheid. Daarom hebben wij een jaar geleden dat project ingezet. Veel meer dan dat kunnen wij niet doen. Het project is meer dan succesvol. Er hebben inmiddels drie

instructiebijeenkomsten plaatsgevonden met honderden deelnemers van allerlei organisaties en gemeenten. Die bijeenkomsten waren dusdanig overtekend dat we er in april nog een organiseren. Er zijn allerlei bewegingen binnen het landelijk en het functioneel parket die hieraan aandacht besteden. Het NFI (Nederlands Forensisch Instituut) komt in Brabant in actie en gaat kijken waar gesaneerd moet worden. Nog meer inzet is volgens mij onmogelijk.

De heer **Kuijken** (CDA): Volgens mij moeten wij ook de verwachtingen managen. Als wij morgen 100 ambtenaren extra het bos insturen, zal het aantal drugsdumpingen niet gigantisch afnemen. Het buitengebied is immers ontzettend groot. Als iemand met een busje ergens afval wil dumpen, zijn daar veel mogelijkheden voor. Dat wordt ontzettend lastig.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De heer Van der Wel vroeg nog hoeveel extra toezicht gerealiseerd wordt met een half miljoen euro extra. Het is maximaal een half miljoen euro. De provincie verdubbelt de inbreng van de gemeenten. Het wordt een half miljoen euro als alle gemeenten in Brabant meedoen. Als de helft van de gemeenten meedoet, zoals nu het geval is, zijn wij daaraan €250.000 kwijt. Ik kan niet één-op-één aangeven hoeveel extra BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaar) wij daarmee krijgen. Dat is heel beperkt, waarschijnlijk zijn het er zes of zeven. Veel belangrijker is dat de honderden mensen die al in het buitengebied zijn, weten wat zij moeten doen. Die worden nu opgeleid. Op die manier creëren wij als het ware honderden extra ogen en oren. Dat zijn dus geen nieuwe BOA's maar deze mensen gaan wel nieuwe dingen doen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Goed dat ik dat weet, voorzitter. De gedeputeerde zegt dat er een pot is van een half miljoen euro en dat niet alle gemeenten meedoen. Ik heb gevraagd waarom die gemeenten niet meedoen. Als er aan het eind van de rit €250.000 overblijft, kan dat geld dan niet worden ingezet voor meer toezicht? De heer Kuijken zegt dat het niets helpt omdat het gebied heel groot is. Ik denk dat niet. In de media staat dat wij ons concentreren op de drugslabs. Ik concludeer daaruit dat wij niets doen in het buitengebied en dat lijkt mij heel slecht.

De **voorzitter**: Ik stop het debat.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. Ik wil de gedeputeerde een toezegging vragen. Als de gedeputeerde bij de minister aan een gesloten deur komt en het waarborgfonds komt er niet, vraag ik hem bij ons terug te komen zodat wij kunnen kijken wat wij dan kunnen doen. Het is immers zeer onrechtvaardig dat terreineigenaren opdraaien voor de schade. Ik vraag hem deze zaak terug te koppelen naar ons zodat wij ons daarover kunnen beraden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Jazeker!

De **voorzitter**: Volgens het reglement moet ik vragen of er nog andere fracties zijn die er behoefte aan hebben zich aan te sluiten of iets willen toevoegen?

De heer **Burger Dirven** (VVD): Er moet nog een advies worden gegeven over de motie.

De **voorzitter**: Volgens mij is de motie ontraden.

De heer **Wijers** (VVD): Al deze discussies gingen over het opdweilen van de gevolgen, maar dat lukt alleen maar als de kraan dichtgaat. Welke pogingen onderneemt de gedeputeerde om een eind te maken aan het beleid van de afgelopen jaren en de kraan dicht te draaien?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het opsporen van drugsbazen is bepaald geen provinciale kerntaak.

De heer **Wijers** (VVD): Wij worden wel met de gevolgen geconfronteerd.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat klopt, maar het is aan de politie en het OM om dat stuk van het proces in te vullen. Volgens mij zijn zij daar heel serieus mee bezig.

De **voorzitter**: Ik stop de beraadslagingen. Gedeputeerde Van den Hout heeft toegezegd dat hij een terugkoppeling geeft van zijn gesprek met de minister, zeker als het beoogde waarborgfonds niet zou doorgaan.

Wij gaan nu stemmen over de motie.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik graag twee minuten schorsing. De motie wordt er wel heel snel doorheen gejaagd. Wij krijgen nauwelijks de tijd om erover na te denken.

De **voorzitter**: De motie ligt al een tijdje op uw tafels, maar uiteraard sta ik een korte schorsing toe.

De vergadering wordt twee minuten geschorst.

In stemming komt motie M2

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden dat de gedeputeerde hiermee goed bezig is. Hij geeft het de volle aandacht. Wij wachten eerst graag de evaluatie van het plan van aanpak af. Wij vinden de motie op dit moment overbodig.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

Voorzitter. Ook wij vinden de evaluatie ontzettend belangrijk. Het moge duidelijk zijn dat deze problematiek erg goed op het netvlies van de gedeputeerde staat. Dat vinden wij heel belangrijk.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

Voorzitter. De SP zou zelfs graag willen zien dat de provincie Noord-Brabant het aantal moorden, het aantal verkrachtingen en allerlei andere criminele activiteiten zo veel mogelijk vermindert, maar dat is de taak niet van de provincie. De provincie moet zaken opsporen, deze goed aanleveren aan de recherche zodat de daders gepakt kunnen

worden. Volgens mij is de provincie daarmee aardig bezig, dus geen steun voor deze motie.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Van Griensven** (PvdA): Voor.

Voorzitter. Wij denken dat de gedeputeerde inderdaad goed op weg is. Hij heeft vorig jaar beleid ingezet en wij moeten nog kijken hoe dat uitwerkt. Gezien het feit dat wij nu zo slecht in de publiciteit komen, is de vraag of er mogelijkheden zijn om er een schepje bovenop te doen. Zo lezen wij de motie en die willen wij van harte ondersteunen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

Voorzitter. Ook wij zijn blij met alle inzet van het college in het kader van de dumping van drugsafval. Desalniettemin maken wij ons grote zorgen over de kosten en de milieuschade, vandaar toch dit verzoek om te kijken wat wij nog extra zouden kunnen doen.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de stemverklaringen van de PvdA en D66.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en de SP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Vragenuurtje: transitie jeugdzorg

De **voorzitter**: Het laatste onderwerp voor het vragenuurtje betreft de transitie jeugdzorg. Zoals wij vanochtend hebben afgesproken, wordt ook hierbij mogelijk een motie ingediend.

De heer **Kerkhoff** (PVV): Voorzitter. Allereerst wil ik een compliment maken aan GS voor de notitie van 28 februari 2014, waarin GS te kennen geven de financiering voor bepaalde frictiekosten die ontstaan als gevolg van deze transitie deels af te dekken. Ook de antwoorden op de door ons gestelde vragen geven ons daar duidelijk vertrouwen in. Het is een omvangrijk traject met veel belangrijke zaken die nog niet allemaal opgelost zijn. Dat betreft o.a. de plaats en het functioneren van het AMK (Advies- en Meldpunt Kinderbescherming) en de spoedeisende hulp. Maar er is nog veel meer in het hele traject o.a. de samenhang met de transitie van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), de participatiewetgeving, enz. Vanuit mijn functie in de Wmo-adviesraad kan ik u verzekeren dat het moeizaam verloopt. Ik zie de gemeenten worstelen met deze transitie.

Ik citeer in willekeurige volgorde:

"Een vijfde van de gemeenten is niet klaar voor de transitie jeugdzorg, terwijl een kwart van de gemeenten zegt zich zorgen te maken of niet weet of het gaat lukken." (Enquête in de Volkskrant in maart 2014).

"De meeste gemeenten hebben nog geen afspraken gemaakt met zorgaanbieders hoe de jeugdzorg volgend jaar moet worden voortgezet." (Onderzoek Gemeente.nu, 5 maart 2014).

"Lokale jeugdzorg onverantwoord zonder actieplan. De zorg voor 40.000 Brabantse kinderen komt in gevaar." (Derde rapportage Transitiecommissie Stelselwijziging Jeugd, februari 2014).

Het aanbestedingstraject verloopt rommelig, onzorgvuldig en niet vakkundig, zoals wij hebben constateren tijdens de bijeenkomst van de A2-gemeenten op 20 februari 2014. Een sterk stijgende regeldruk en bureaucratie zijn het gevolg van deze aanbestedingsprocedure is. Wij zien dat ook bij de huishoudelijke hulp. Daar is de bureaucratie gestegen van 3% naar 10%." Dat moeten wij toch niet willen?

Het IPO (Interprovinciaal overleg) meldt op 4 maart jongstleden: "Provincies onderschrijven zorgen transitie jeugdzorg."

Het rapport Meting transitie monitor jeugd van 24 januari 2014 toont aan dat circa de helft van de gemeenten niet klaar is voor deze transitie, bijvoorbeeld geen inzicht heeft in de budgetten, geen risicoanalyse gemaakt heeft en dat de continuïteit van de zorg onduidelijk is.

Ik kan nog wel even doorgaan en bijvoorbeeld wijzen op de brief van 12 maart 2014...

De **voorzitter**: U hebt maar beperkte spreektijd. U moet vooral afronden.

De heer **Kerkhoff** (PVV): In die brief van Jeugdzorg Nederland worden zorgen uitgesproken over de frictiekosten, de financieringsstructuur, de continuïteit van de zorg en op het btw-vraagstuk. In de nieuwe Jeugdwet is dat niet geregeld. Er is geen btw-vrijstelling van 21% opgenomen. Dat is naar mijn mening een fenomenale blunder.

Wij vragen daarom aan het college van Gedeputeerde Staten om binnen een termijn van twee weken, dan wel zo spoedig mogelijk daarna, per Brabantse gemeente een sterkte-zwakteanalyse c.q. risicoprofiel op te stellen en te presenteren aan Provinciale Staten van Noord-Brabant. Wij hebben deze vraag in een motie verwerkt maar stellen eerst de vraag aan de gedeputeerde.

Mevrouw **Van Haften-Harkema** (GS;CDA): Voorzitter. De heer Kerkhoff citeert uit een aantal recente rapporten. Dat maakt duidelijk hoe actueel en ook hoe zorgelijk het dossier rondom de transitie jeugdzorg en de andere transities op dit moment is. De zaken die de heer Kerkhoff citeert zijn volstrekt duidelijk. De vraag die hij stelt, vind ik daarbij niet zo goed passen, als ik zo vrij mag zijn. Hij vraagt aan het college om in beeld te brengen of gemeenten een sterkte-zwakteanalyse kunnen maken en een risicoprofiel kunnen opstellen en dat moet dan vervolgens gepresenteerd worden aan Provinciale Staten. Het gaat hier echter om een taak die gemeenten toegewezen krijgen van de rijksoverheid. De rijksoverheid en de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) zijn volop bezig om dat zo goed mogelijk vorm te geven. Zij delen overigens de zorgen die de heer Kerkhoff opnoemde. Niemand ontkent die. Zij zijn daarmee volop aan de slag. Ik begrijp niet helemaal goed waarom de heer Kerkhoff vraagt om een rol van de provincie

in dezen en wat die zou kunnen opleveren. De provincie zou daar dan tussen moeten zitten.

De heer **Kerkhoff** (PVV): De provincie is verantwoordelijk voor de Jeugdwet en voor de jeugdzorg. Daar gaat het mij om. Natuurlijk zijn er aanpalende zaken zoals de Wmo en de participatiewetgeving. Maar wij als provincie zijn verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Ik zeg niet zomaar uit de losse pols dat veel gemeenten hier enorm mee zitten en nog niet klaar zijn. Ik meen serieus dat ik het een taak vind van de gedeputeerde en de provincie om erop toe te zien dat de zaak zo veel mogelijk versneld wordt. Wij weten allemaal dat 19 maart eraan komt. Gemeenten doen al weken helemaal niets meer en dat zal na 19 maart nog weken doorgaan. Wij moeten waakzaam zijn niet voor onszelf maar voor al die jeugdigen, nu en in de toekomst.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De heer Kerkhoff heeft volstrekt gelijk met zijn opmerking dat wij gedurende dit kalenderjaar volgens de Wet op de jeugdzorg de volle verantwoordelijkheid dragen voor de jeugdzorg. Ik zal vanwege de tijd niet alles opnoemen wat wij dit jaar doen en in voorgaande jaren gedaan hebben om ervoor te zorgen dat die overdracht zo goed mogelijk kan verlopen. Dat varieert van kennisdeling tot soms zelfs mediationachtige bemiddeling bij gesprekken. Ook onze inbreng in de landelijke en regionale overleggen is belangrijk en waardevol. Komende week is spannend, niet alleen vanwege de gemeenteraadsverkiezingen. De timing voor die verkiezingen is pas lastig in dit traject. Het geeft inderdaad vertraging omdat er gedurende een paar maanden sprake is van een soort vacuüm. Daarom is er bijzonder strak op gestuurd dat in de afgelopen weken in elke gemeente op een aantal punten nog besluitvorming heeft plaatsgevonden om ervoor te zorgen dat de vertraging zo gering mogelijk is. Ik heb vanmiddag een gesprek met een aantal gemeentesecretarissen om te kijken hoe wij dat vacuüm niet al te ingrijpend kunnen laten zijn. Aanstaaende week is er ook een overleg met de Kamercommissie voor VWS. Aanstaaende donderdag hebben wij een bestuurlijk overleg met het Rijk, het IPO en de VNG. Het is misschien een goede gedachte om u vrijdagmorgen tijdens de commissievergadering mondeling even te berichten over het resultaat van dat overleg. De frictiekosten zijn onderdeel van dat overleg.

De heer **Kerkhoff** (PVV): Nogmaals, ik wil GS complimenten maken voor de wijze waarop een en ander gaat. Dat geldt ook voor Bureau Jeugdzorg waar ik gisteren was. Het is alleen maar positief. Ik wijs alleen op het feit dat gemeenten aan het wachten zijn, om welke reden dan ook. Ik vind het belangrijk te weten waar die 67 gemeenten staan. Dan kunnen wij nog enigszins bijsturen als dat nodig is. Als wij te lang wachten, gaat dat niet meer.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Samenvattend zou ik tegen de heer Kerkhoff willen zeggen dat wij doen wat wij kunnen, meestal achter de schermen en soms ervoor, om die gemeenten en de regionale samenwerking tussen de gemeenten te ondersteunen. Of die ondersteuning geholpen is bij het in beeld brengen van risicoprofielen of bij sterkte-zwakteanalyses, weet ik niet. Volgens mij zijn de gemeenten daarmee zelf volop bezig, ook onderling. Ik denk niet dat dit de manier is om hen te

helpen. Dat wij de gemeenten moeten blijven helpen, daarover zijn wij het volstrekt eens. Dat zeg ik de Staten graag en van harte toe.

De **voorzitter**: Mag ik een suggestie doen, mijnheer Kerkhoff? U hebt een motie achter de hand. U hebt er nu een gesprek over gehad en de gedeputeerde heeft aangekondigd dat u elkaar vrijdag in de commissie treft met nieuwe informatie. Is het geen idee om de motie nu niet in te dienen en te kijken of het mogelijk is in de commissie nadere afspraken te maken over uw verzoek op grond van die nieuwe informatie? Zoals de geachte afgevaardigde, de heer Heijmans, net al zei, lopen wij nu het gevaar dat wij in de marge van een debat dat niet is voorbereid een motie indienen zonder dat wij precies weten wat wij aan het doen zijn. Het is bovendien zo dat binnen een week van nu wellicht die nadere duidelijk er kan komen. Op een week zal het ook niet hangen. Kan de heer Kerkhoff daarmee instemmen?

De heer **Kerkhoff** (PVV): Voorzitter. U zegt met heel veel woorden wat ik ook wilde zeggen, nu namelijk de motie niet indienen en vrijdag de zaak bespreken.

De **voorzitter**: Twee zielen één gedachte, mijnheer Kerkhoff, dat is toch mooi! Volgens het Reglement van Orde moet ik formeel nog even kijken of andere fracties het woord hierover willen voeren. Ik constateer dat dit niet het geval is. Ik stel vast dat wij de motie nu niet in stemming brengen.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Mocht u gebruik willen maken van de mogelijkheid om hier te lunchen, dan moet ik u erop wijzen dat vanwege de verbouwing van het huis van Brabant het bedrijfsrestaurant verplaatst is naar de Bois le Duc-zaal. Wij moeten een tijdlang werken met een minder uitgebreid assortiment. Ik denk echter dat het wel degelijk mogelijk is om u een smakelijke maaltijd toe te wensen en een fijn weekend daarna.

De voorzitter sluit om 12.35 uur de vergadering